

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

“ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΝΩΣΗ”
“ELEMENTS OF THE FREE MOVEMENT OF
GOODS IN THE EUROPEAN UNION”

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Του: Πασαλίδη Αριστοτέλη (ΑΜ:13760)

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: Α.Δεδούλη

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 2020

Π

Εισαγωγή	2
Η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης	3
Τελωνειακή ένωση.....	3
Ελεύθερες Ζώνες.....	6
Κατάργηση δασμών και των ισοδύναμων επιβαρύνσεων	8
Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και φορολόγηση αυτοκινήτων	11
Ομοειδή προϊόντα	14
Υπόθεση John Walker and Sons Ltd εναντίον Ministeriet for Skatter og Afgifter	14
Υπόθεση 170/88 Commission εναντίον Αγγλίας	17
B. Ποσοτικοί περιορισμοί και μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος	21
Υπόθεση Επιτροπής εναντίον Ηνωμένου Βασιλείου για το γάλα UHT.....	22
Μέτρα ποσοτικών περιορισμών	26
Υπόθεση Keck και Mithouard	26
Υπόθεση Oosthoek.....	28
III. Άλλοι περιοριστικοί κανόνες	31
Μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό	32
Υπόθεση Scotch Whisky.....	32
Νομοθετικές εξαιρέσεις	34
Λόγοι Δημόσιας ασφάλειας, Δημόσια Τάξης και Δημόσιας Υγείας	34
Υπόθεση Bouchereau,	34
Ποσοτικοί περιορισμοί για λόγους κοινού συμφέροντος	37
Θεμιτές μορφές προστασίας	38
Συμπέρασμα	41
Βιβλιογραφία.....	42

Εισαγωγή

Η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων αποτελεί μια από τις κυρίαρχες λειτουργίες στην αγορά της Ενωμένης Ευρώπης. Η Συνθήκη Λειτουργίας Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει την ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων στο άρθρο 28 έως 36 όπου περιλαμβάνονται η τελωνειακή ένωση, η κατάργηση των δασμών, η δημιουργία ελεύθερων ζωνών. Η ΣΛΕΕ είναι αντίθετη σε κάθε μορφή ισόποσου αποτελέσματος, είτε αυτό είναι φορολογία, είτε διαφήμιση που προωθεί εθνικά προϊόντα εις βάρος εισαγόμενων όπως η υπόθεση Keck και Mithouard

Έχουν γίνει πολλές αναλύσεις των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και ο τρόπος που εντάσσονται στην ΣΛΕΕ. Οι αποφάσεις υποθέσεων σχετικά με την ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων και υπηρεσιών που έχουν εκδοθεί για πολλές δεκαετίες δημιουργούν αλληλοσυγκρουόμενα αποτελέσματα. Οι πολύ μικρές διαφοροποιήσεις οδηγούν σε εντελώς διαφορετικά αποτελέσματα, όπως οι υποθέσεις 243/84 John Walker and Sons Ltd v Ministeriet for Skatter og Afgifter [1986] ECR 100 και Υπόθεση 170/88 Commission εναντίον Αγγλίας.

Ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις η εθνική νομοθεσία υπερέχει της ΣΛΕΕ, ιδιαίτερα όταν γίνεται επίκληση λόγοι Δημόσιας Ασφάλειας, λόγοι Δημόσιας Τάξης και λόγοι Δημόσιας Υγείας, όπως στη υπόθεση Bouchereau.

Επίσης σε πολλές περιπτώσεις η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων ή ισοδύναμου αποτελέσματος είναι επιβεβλημένο να καταστρατηγηθεί για λόγους Δημοσίου συμφέροντος, όπως οι περιορισμοί και οι ποσοστώσεις αλιείας μεταξύ των χωρών όπως καθορίζονται με αποφάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ.

Τέλος η ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων αντιτίθεται σε κάθε μορφή προστασίας προϊόντων με εξαίρεση τα προϊόντα που είναι υπό τη προστασία πιστοποίησης ΠΟΠ και ΠΓΕ.

Η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει την ελεύθερη μετακίνηση εμπορευμάτων, την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών , την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων, με σκοπό την βελτίωση των όρων διαβίωσης και απασχόλησης των λαών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η άσκηση κοινής εμπορικής πολιτικής συμβάλλει στην μείωση των ανισοτήτων και την δημιουργία ευκαιριών για τους λιγότερους ευνοημένους. Η ΣΛΕΕ έχουν περιορισμένη εφαρμογή στα κράτη μέλη, όταν υπάρχουν ζητήματα ασφάλειας, υγείας, διατήρησης της δημόσιας τάξης.

Στόχος της ΣΛΕΕ είναι η χάραξη κοινής δράσης για την οικονομική και κοινωνική πρόοδο των μελών κρατών καταργώντας τους φραγμούς που διαιρούν την Ευρώπη. Η εξάλειψη των εμποδίων μεταξύ των κρατών μελών επιτρέπει την εξασφάλιση της σταθερότητας στην επέκταση της οικονομίας, ισορροπία στις συναλλαγές και ρύθμιση του ανταγωνισμού. Επίσης εδραιώνεται η αλληλεγγύη που συνδέει την Ευρώπη με τις υπερπόντιες χώρες επιθυμώντας να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη και η ευημερία τους σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Τελωνειακή ένωση

Σύμφωνα με τα άρθρα 28- 36 της ΣΛΕΕ η ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων περιλαμβάνει την τελωνειακή ένωση, τη κατάργηση των δασμών , τη δημιουργία ελεύθερων ζωνών . Επίσης περιλαμβάνεται η απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών στην οποία η ΣΛΕΕ την ρυθμίζει χωριστά και την διακρίνει από την «τελωνειακή ένωση»

Η τελωνειακή ένωση εκτείνεται στο σύνολο των εμπορευματικών συναλλαγών και περιλαμβάνει την απαγόρευση των εισαγωγικών και εξαγωγικών δασμών και όλων των φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και την υιοθέτηση κοινού δασμολογίου στις σχέσεις τους με τις τρίτες χώρες . Η τελωνειακή ένωση επιτάσσει την κατοχύρωση της ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων εν γένει και όχι μόνο στο διακρατικό εμπόριο.

Αυτονόμη είναι η ανυπαρξία δασμών και εντός του κράτους. Η κατάργηση των δασμών δεν αφορά μόνο τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, αλλά και εκείνες μεταξύ των περιφερειών του ίδιου κράτους. Για την Ελλάδα τα Δωδεκάνησα είχαν ειδικό τελωνειακό καθεστώς, και ήταν τα περιφερειακά σύνορα της Ελλάδας.

Σύμφωνα με το άρθρο 29 του ΣΛΕΕ, εντός του εδάφους της Ένωσης κυκλοφορούν ελεύθερα όλα τα προϊόντα των κρατών μελών. Τα προϊόντα προέλευσης τρίτων χωρών μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός ενός κράτους μέλους εφόσον έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις εισαγωγής και έχουν εισπραχθεί οι απαιτούμενοι δασμοί και οι φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος, εντός του κράτους μέλους,

Τα προϊόντα τρίτων χωρών μπορούν να αποθηκευτούν σε ελεύθερες ζώνες, οι οποίες βρίσκονται σε τελωνειακό έδαφος. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους δεν υπόκεινται σε δασμούς, φόρους και άλλες επιβαρύνσεις. (Ενωσιακός Τελωνειακός Κώδικας (Καν(ΕΕ) 952/13): άρθρο 158 με το οποίο θεσπίζεται μεταξύ άλλων ότι για τα εμπορεύματα που πρόκειται να υπαχθούν στο καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης δεν απαιτείται η υποβολή τελωνειακής διασάφησης). Είναι δυνατή η υπαγωγή τους στο καθεστώς των ενωσιακών εμπορευμάτων με σκοπό την επιτήρησή τους, όταν αυτό προβλέπεται από την ενωσιακή νομοθεσία που διέπει συγκεκριμένους τομείς (π.χ. εμπορεύματα για τα οποία προβλέπεται επιστροφή κατά την εξαγωγή).

Τα ενωσιακά εμπορεύματα μπορούν να εισέρχονται, να αποθηκεύονται, να διακινούνται, να χρησιμοποιούνται, να μεταποιούνται ή να καταναλώνονται ενόσω βρίσκονται σε Ελεύθερη Ζώνη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα εμπορεύματα θεωρείται ότι δεν υπάγονται σε καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης. Στην Ελλάδα υπάρχουν δύο ελεύθερες ζώνες, στον Πειραιά και την Θεσσαλονίκη.

Οι Ελεύθερες Ζώνες αποτελούν περιφραγμένα τμήματα του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης, των οποίων η περίμετρος και τα σημεία εισόδου-εξόδου υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση. Τα πρόσωπα, εμπορεύματα και μεταφορικά μέσα που εισέρχονται ή εξέρχονται από την Ελεύθερη Ζώνη μπορούν να υποβάλλονται σε τελωνειακούς ελέγχους. Δεν υπάρχει χρονικός περιορισμός για την αποθήκευση των εμπορευμάτων υπό καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης, (Ενωσιακός Τελωνειακός Κώδικας (Καν(ΕΕ) 952/13):άρθρα 237-239). Απαραίτητο στοιχείο για τη λειτουργία της

Ελεύθερης Ζώνης είναι η τήρηση λογιστικής αποθήκης από τον φορέα διαχείρισης ή οποιαδήποτε άλλη εγκατεστημένη εντός της Ελεύθερης Ζώνης επιχείρηση.

Τα εμπορεύματα που εισέρχονται στην Ελεύθερη Ζώνη μπορούν να τίθενται σε οποιοδήποτε τελωνειακό καθεστώς, να τυγχάνουν απαλλαγής από φόρους, να υποβάλλονται σε συνήθεις εργασίες, να καταστρέφονται ή να εγκαταλείπονται υπέρ του Δημοσίου, να αποστέλλονται σε άλλο σημείο εντός ή εκτός του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης ή να μεταφορτώνονται. Τα ενωσιακά προϊόντα που εισέρχονται στις ελεύθερες ζώνες μπορούν να μην υπαχθούν στο ειδικό καθεστώς των Ελεύθερων ζωνών.

Για την είσοδο μη ενωσιακών εμπορευμάτων στην Ελεύθερη Ζώνη δεν απαιτείται η υποβολή τελωνειακής διασάφησης και η προσκόμισή τους στο τελωνείο, εκτός των περιπτώσεων που ορίζονται ρητά στον Ενωσιακό Τελωνειακό Κώδικα (άρθρο 245 Καν(ΕΕ)952/13).

Είναι δυνατή, κατόπιν έγκρισης, η άσκηση όλων των δραστηριοτήτων βιομηχανικής ή εμπορικής φύσης ή παροχής υπηρεσιών. Εξαιρούνται οι δραστηριότητες που απαγορεύονται ή περιορίζονται από τις τελωνειακές αρχές λόγω της φύσης των εμπορευμάτων ή για τη διασφάλιση της τελωνειακής επιτήρησης ή των απαιτήσεων ασφάλειας και προστασίας.

Ως προς τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, κατ' εφαρμογή των ενωσιακών και εθνικών διατάξεων της νομοθεσίας ΦΠΑ και σχετικού κανονιστικού πλαισίου (ΠΟΛ.1026/2016 απόφαση ΓΓΔΕ, «Θέση μη κοινοτικών και εγχώριων εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη: α. Διαδικασία απαλλαγής από το φόρο προστιθεμένης αξίας κατά τη θέση εμπορευμάτων σε Ελεύθερη Ζώνη, β. Διαδικασία καταβολής του φόρου προστιθεμένης αξίας κατά την έξοδο των εμπορευμάτων από την Ελεύθερη Ζώνη και την ανάλωσή τους στο εσωτερικό της χώρας» (ΦΕΚ 577/Β/2016), (οδηγίες εφαρμογής έχουν δοθεί με την ΠΟΛ.1043/2016 ΕΔΥΟ), απαλλάσσονται από τον φόρο προστιθέμενης αξίας, τα μη ενωσιακά εμπορεύματα τα οποία υπάγονται σε καθεστώς Ελεύθερης Ζώνης

Η πώληση εγχώριων προϊόντων σε χώρο της Ελεύθερης Ζώνης δεν επιβαρύνεται με ΦΠΑ

Τέλος οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται εντός του χώρου της Ελεύθερης Ζώνης απαλλάσσονται από το ΦΠΑ

Ελεύθερες Ζώνες

Οι Ελεύθερες Ζώνες δεδομένης της θέσης τους σε περιοχές αυξημένου οικονομικού ενδιαφέροντος, συμβάλλουν στην ανάπτυξη του διαμετακομιστικού εμπορίου καθώς παρέχονται διευκολύνσεις στους οικονομικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στους χώρους αυτούς. Παράλληλα με τα ειδικά χαρακτηριστικά που διαθέτουν, διασφαλίζεται η τελωνειακή επιτήρηση των εμπορευμάτων που αποθηκεύονται στους εν λόγω χώρους. Τα εμπορεύματα στην Ελεύθερη Ζώνη εισέρχονται σε που έχει εγκριθεί από το τελωνείο, ενώ οι φορείς που διαχειρίζονται τα φορτία έχουν έγκριση. Τα εμπορεύματα ανα πάσα στιγμή μπορούν να ελεγχθούν από το τελωνείο.

Τα ενωσιακά εμπορεύματα εισέρχονται στο χώρο χωρίς τελωνειακά παραστατικά, παρά μόνο με φορτωτικά έγγραφα και τιμολόγια. Επίσης επιτρέπεται η είσοδος κενών εμπορευματοκιβωτίων με σκοπό τη πλήρωσή τους με εμπορεύματα και την έξοδό τους από τον χώρο της Ελεύθερης Ζώνης.

Ως εμπόρευμα νοείται κάθε προϊόν που μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα και ως εκ τούτου να αποτελεί αντικείμενο συναλλαγών. Δεν ενδιαφέρει η φύση, ο προορισμός ή η κοινωνική χρησιμότητα του προϊόντος . Όλα τα εμπορεύματα υπάγονται στις διατάξεις περί ελεύθερης κυκλοφορίας, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων.

Στην έννοια των εμπορευμάτων πρέπει να γίνει διάκριση η υπηρεσία και το κεφάλαιο, όπως στη τηλεφωνία, όπου ο «άυλος» χαρακτήρας υπάγεται στην έννοια των υπηρεσιών , ενώ το υλικό υπόστρωμα (συσκευές) εντάσσονται στην έννοια των εμπορευμάτων. Εμπορεύματα είναι όλα τα στοιχεία όπως μαγνητοταινίες, δίσκοι, ενώ τα πνευματικά δικαιώματα, και κάθε είδος πνευματικού έργου είναι υπηρεσίες. Τα νομίσματα υπάγονται στις διατάξεις περί ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων

Για τα όπλα , πυρομαχικά και πολεμικό υλικό, εντάσσονται στην αρμοδιότητα των κρατών ως μέσο προστασίας ουσιαστών συμφερόντων της ασφάλειάς του, αλλά παράλληλα είναι εμπόρευμα και έχουν διττή χρήση . Υπάρχει διάταξη προστασίας του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς σχετικά με τα προϊόντα που δεν προορίζονται για στρατιωτικούς ειδικούς σκοπούς .

Για τα αγαθά διπλής χρήσης ο έλεγχος κρατικών ενισχύσεων, για τον περιορισμό του ανταγωνισμού, η στάση της ΕΕ είναι περιορισμένη, λόγω της αναγνώρισης της σημαντικότητας της εθνικής ταυτότητας η οποία ενισχύεται με την Συνθήκη της Λισαβόνας. Γι' αυτό το λόγο η Επιτροπή δεν προσφεύγει κατά κρατών μελών σε θέματα ανταγωνιστικότητας. Αυτή είναι και μια από τις αιτίες που η ΕΕ δεν έχει αποκτήσει κοινή αμυντική πολιτική, λόγω του ανταγωνισμού αμυντικών συστημάτων των κρατών μελών και την επιθυμία τους να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους και την κυριαρχία τους.

Τα γεωργικά προϊόντα υπόκεινται στην κοινή ευρωπαϊκή πολιτική, η οποία αφορά τις τιμές, τις ενισχύσεις στην παραγωγή και την εμπορία και τους κοινούς μηχανισμούς σταθεροποίησης των εισαγωγών και εξαγωγών.

Κατάργηση δασμών και των ισοδύναμων επιβαρύνσεων

Η ολοκλήρωση της τελωνιακής ένωσης τελείται με την υιοθέτηση κοινού εξωτερικού δασμολογίου. Με τον όρο δασμός νοείται η χρηματική επιβάρυνση που επιβάλλεται μονομερώς στα προϊόντα λόγω διάβασης των συνόρων. Κάθε χρηματική επιβάρυνση ανεξάρτητα από την ονομασία και τη τεχνική είσπραξης της, συνιστά επιβάρυνση ισοδύναμου αποτελέσματος με δασμό.

Στην κατηγορία των απαγορευμένων επιβαρύνσεων εμπίπτουν οι παρακάτω περιπτώσεις:

A. Κάθε επιβάρυνση που πλήττει αποκλειστικά τα εισαγόμενα προϊόντα και επιδιώκει την προστασία ανταγωνιστικών εγχώριων προϊόντων\

B. Κάθε επιβάρυνση που πλήττει το ίδιο το εισαγόμενα και εγχώρια προϊόντα υπο την προϋπόθεση ότι η επιβάρυνση των τελευταίων αντισταθμίζεται από υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται από την εν λόγω εισφορά (φόροι υπέρ τρίτων). Στις υποθεσεις 2 και 3/69 Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders¹, όπου υπήρχε επιπλέον χρέωση στα διαμάντια κατά την εισαγωγή τους στο Βέλγιο, η οποία χρέωση χρηματοδοτούσε το συνδικάτο των εργατών των διαμαντιών. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι ήταν επιβάρυνση με ισοδύναμο αποτέλεσμα δασμού, παρόλο που τα χρήματα δεν πήγαιναν στο Κράτος. Το Δικαστήριο τη Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε ότι η χρέωση που επιβάλλεται τη στιγμή της εισαγωγής ή επιβάλλεται στο εισαγόμενο προϊόν από ένα άλλο κράτος μέλος, και διαφοροποιεί την τιμή από το αντίστοιχο εγχώριο προϊόν εμπίπτει στην κατηγορία των απαγορευμένων επιβαρύνσεων.

Γ. Κάθε επιβάρυνση που ενέχει χαρακτήρα ανταποδοτικού τέλους-δαπάνες για σχετικές με το προϊόν διοικητικές ενέργειες, όταν καθορίζεται με κριτήρια διαφορετικά από εκείνα που προβλέπονται για ομοειδή εθνικά προϊόντα.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61969CJ0002>

Δ. Κάθε επιβάρυνση- τέλος που δεν τηρεί την αρχή της αντιστοιχίας μεταξύ κόστους της παρεχόμενης υπηρεσίας και του ύψους της επιβαλλόμενης χρηματικής επιβαρύνσεως.

Δεν συνιστά απαγορευμένη επιβάρυνση, η εύλογη επιβάρυνση που εισπράττεται ως αντάλλαγμα μιας υπηρεσίας που προέρχεται πραγματικά και ατομικά στον εισαγωγέα-εξαγωγέα, στο πλαίσιο μιας γενικής ρύθμισης τελών που επιβάλλονται ισότιμα και αντικειμενικά τόσο στα εισαγόμενα όσο και στα εξαγόμενα,. (ΔΕΚ 15.4.1997, *Milche-Kontor*,² C-272/95, Συλλογή 1997, I-1905. Ο έλεγχος σύνθεσης και ποιότητας το εξαγόμενου γάλακτος σε σκόνη επιβαλλόταν από κοινοτικές διατάξεις. Το Δικαστήριο θεώρησε ότι το κόστος των ελέγχων ήταν νόμιμο, υπό την προϋπόθεση να μην ανερχόταν σε τέτοιο ύψος που να οδηγούσε στην αποθάρρυνση των επιχειρήσεων για ανάπτυξη των σχετικών δραστηριοτήτων τους).

.Στην υπόθεση 18/87 Επιτροπή εναντίον της Γερμανίας³ σχετικά με το κόστος επιθεώρησης ζώων, το Δικαστήριο αποφάσισε ότι για χρεώσεις αμοιβών για την επιθεώρηση των ζώων, όπως απαιτείται από την Οδηγία της Ευρωπαϊκή ένωσης, είναι αποδεκτές. Στη συγκεκριμένη υπόθεση αναδείχθηκε ότι οι αμοιβές είναι αποδεκτές, όταν υπάρχει αναλογικότητα μεταξύ προσφερόμενων υπηρεσιών και αμοιβών. Στην υπόθεση 170/88 *Ford*⁴ της Ισπανίας εναντίον Ισπανικής κυβέρνησης ορίστηκε ότι η χρέωση 0,165% της αξίας των αγαθών θεωρείται πολύ υψηλή αμοιβή σε σχέση με την παρεχόμενη υπηρεσία. Ωστόσο την συγκεκριμένη υπόθεση το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή με τον ισχυρισμό ότι δεν είχε οριστεί ποια ήταν η προσφερόμενη υπηρεσία.

Στην υπόθεση 87/75 Διοίκηση του Δημοσίου της Φλωρεντίας της Ιταλίας εναντίον *Bresciani*⁵, αποφασίστηκε ότι δεν υπήρχαν αποδεκτές χρεώσεις, γιατί δεν ήταν ξεκάθαρες οι υπηρεσίες σε σχέση με τους κτηνιατρικούς ελέγχους και δεν ενδιέφεραν άμεσα ή έμμεσα τους κτηνίατρο.

2

http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf;jsessionid=5FE00E7E59D322A2A51602DCB42ABB7C?docid=78871&text=&dir=&doclang=EL&part=1&occ=first&mode=DOC&pageIndex=0&cid=11093807

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:61987CJ0018>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61988CJ0170>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61975CJ0087>

Ε. Κάθε επιβάρυνση – τέλος που έστω και αν σέβεται την αρχή της αντιστοιχίας, δεν προσφέρει πραγματικό και ατομικό όφελος στον εισαγωγέα ή εξαγωγέα, αλλά εξυπηρετεί αποκλειστικά το γενικό συμφέρον, όπως το τέλος που καταβάλλεται για τη συλλογή, επεξεργασία και δημοσίευση στατιστικών στοιχείων θεωρείται μη αποδεκτή γιατί δημιουργεί εμπόδια στην ελεύθερη διακίνηση προϊόντων. Στην υπόθεση της Ιταλίας υπήρχε μια μικρή επιβάρυνση (10 ιταλικές λίρες) στις εισαγωγές και τις εξαγωγές για την χρηματοδότηση της στατιστικής υπηρεσίας. Παρόλο που η επιβάρυνση ήταν μικρή, θεωρήθηκε ότι ήταν ενάντια στους κανόνες της ελεύθερης διακίνησης προϊόντων και παράβαση του άρθρου 30.

Ευρύτερα, κάθε επιβάρυνση που υπαγορεύεται από λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας-υγειονομικοί έλεγχοι – της δημόσιας τάξης και της δημόσιας ασφάλειας, στο βαθμό που αποβλέπουν στην προστασία του κοινού, οπότε το κόστος πρέπει να αναληφθεί από τους φορολογούμενους. Η απαγόρευση των επιβαρύνσεων αυτών δεν σημαίνει ωστόσο ότι απαγορεύονται και οι έλεγχοι που επιτρέπονται για λόγους προστασίας του γενικού συμφέροντος (Άρθρο 36 ΣΛΕΕ Για την εξαγωγική επιβάρυνση καλλιτεχνικών έργων)

Δεν συνιστά απαγορευμένη επιβάρυνση εύλογη επιβάρυνση που εισπράττεται ως αντάλλαγμα μιας υπηρεσίας που προέρχεται πραγματικά και ατομικά στον εισαγωγέα-εξαγωγέα, στο πλαίσιο μιας γενικής ρύθμισης τελών που επιβάλλονται ισότιμα και αντικειμενικά τόσο στα εισαγόμενα όσο και στα εξαγόμενα,. (ΔΕΚ 15.4.1997, *Milche-Kontor*,⁶ C-272/95. Ο έλεγχος σύνθεσης και ποιότητας το εξαγόμενου γάλακτος σε σκόνη επιβαλλόταν από κοινοτικές διατάξεις. Το Δικαστήριο θεώρησε ότι το κόστος των ελέγχων ήταν νόμιμο, υπό την προϋπόθεση να μην ανερχόταν σε τέτοιο ύψος που να οδηγούσε στην αποθάρρυνση των επιχειρήσεων για ανάπτυξη των σχετικών δραστηριοτήτων τους).

Σύμφωνα με το άρθρο 28 το οποίο προωθεί την τελωνιακή ένωση, τα προϊόντα που έρχονται από τρίτες χώρες χρεώνονται με δασμούς, αλλά εφόσον οι δασμοί έχουν πληρωθεί, τα προϊόντα κινούνται ελεύθερα όπως και τα ενωσιακά προϊόντα. Η

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61995CJ0272>

περίπτωση 24/68 ⁷Επιτροπή εναντίον Ιταλίας (υπόθεση Levy), το Δικαστήριο αποφάσισε ότι οποιαδήποτε επιπλέον επιβάρυνση, ανεξάρτητα με το μέγεθος ή τον τρόπο επιβάρυνσης, είτε στα εγχώρια είτε στα εισαγμένα προϊόντα, με την αιτιολογία διασυνοριακής διακίνησης, αντίκειται στην αρχή της ελεύθερης διακίνησης προϊόντων, παρόλο που η μικρή επιβάρυνση δεν είναι δασμός.

Το Δικαστήριο θεωρεί ότι μια επιβάρυνση των εμπορευμάτων που εισάγονται αλλά και εξάγονται από τη περιφέρεια ενός κράτους μέλους που είναι, αναλογική προς την αξία τους, συνιστά φορολογική επιβάρυνση ισοδύναμου αποτελέσματος προς το δασμό, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι πλήττονται τόσο τα εθνικά όσο και τα υπόλοιπα προϊόντα της ένωσης .

Σύμφωνα με τον προαναφερθέντα ορισμό του Δικαστηρίου, εμπίπτουν στην κατηγορία των απαγορευμένων επιβαρύνσεων οι ακόλουθες περιπτώσεις;

Α. Εσωτερικοί φόροι: Υπάρχει πρόνοια που διασφαλίζει την φορολογική ουδετερότητα των κρατών μελών, με διατάξεις που απαγορεύουν τις φορολογικές διακρίσεις σε βάρος προϊόντων άλλων κρατών μελών. «Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει έμμεσα ή άμεσα στα προϊόντα άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους οποιασδήποτε φύσεως, ανώτερους από εκείνος που επιβαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα ομοειδή εθνικά προϊόντα. Επίσης «κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει στα προϊόντα άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους, η φύση των οποίων οδηγεί έμμεσα στην προστασία άλλων προϊόντων».

Ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και φορολόγηση αυτοκινήτων

Το 1988 Η Επιτροπή άσκησε βάσει του άρθρου 169 της Συνθήκης προσφυγή κατά της Ελλάδας⁸ για την θέσπιση και διατήρηση ειδικού φόρου κατανάλωσης και εφάπαξ ειδικού τέλους, φορολογικού καθεστώτος που αποτελεί δυσμενή διάκριση ει βάρος των αυτοκινήτων κυλινδρισμού άνω των 1800 κ.ε. που εισάγονται από τα άλλα κράτη μέλη.

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61968CJ0024>

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A61988CJ0132>

Με την απόφασή του το Δικαστήριο απέρριψε τη προσφυγή της Επιτροπής και την καταδίκασε να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα.

Αίτια καταδίκης.

Ο ειδικός φόρος καταβάλλεται κατά την αγορά ή κατά την εισαγωγή του αυτοκινήτου καινούργιου ή μεταχειρισμένου. Το ποσό ισούται με ποσοστό επί της τιμής πώλησης του αυτοκινήτου χωρίς φόρο. Το ποσοστό αυξάνει σε συνάρτηση με τον κυλινδρισμό του αυτοκινήτου προοδευτικά.

Τα επιχειρήματα της Επιτροπής στηρίχθηκαν στο άρθρο 95 της Συνθήκης: "Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει άμεσα ή έμμεσα στα προϊόντα κρατών μελών εσωτερικού φόρους οποιασδήποτε φύσεως ανώτερους από εκείνους που επιβαρύνουν άμεσα ή έμμεσα τα ομοειδή εθνικά προϊόντα.

Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει στα προϊόντα των άλλων κρατών μελών εσωτερικούς φόρους, η φύση των οποίων οδηγεί έμμεσα στη προστασία άλλων προϊόντων»

Στη προσφυγή υπογράμμισε ότι στην Ελλάδα κατασκευάζονταν αυτοκίνητα κυλινδρισμού μόνο μέχρι 1600κ.ε. Υποστήριξε ότι το Δικαστήριο στο παρελθόν έκρινε ότι προοδευτικά αυξανόμενος φόρος επί των αυτοκινήτων, για να είναι πλήρως απαλλαγμένος από προστατευτικό αποτέλεσμα ή δυσμενείς διακρίσεις, πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια και να περιλαμβάνει ισότιμες αυξήσεις. Κατά την Επιτροπή, ούτε ο ειδικός φόρος κατανάλωσης ούτε το εφάπαξ πρόσθετο τέλος ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ατέ, επειδή κανένα αντικειμενικό κριτήριο δεν δικαιολογεί την υπέρμετρη φορολόγηση των αυτοκινήτων άνω των 1800 κ.ε., δεδομένου ότι όλα τα αυτοκίνητα είναι ομοειδή προϊόντα ανεξαρτήτων του κυλινδρισμού τους.

Το Δικαστήριο αποφάσισε επι το προσδιορισμού βάσεως επιβολής φόρου:

Απέρριψε τους ισχυρισμούς της Επιτροπής σχετικά με τη βάση προσδιορισμού επιβολής φόρου επί των εισαγόμενων μεταχειρισμένων αυτοκινήτων λόγω αοριστίας.

Επί της προοδευτικότητας του ειδικού φόρου κατανάλωσης και του εφάπαξ πρόσθετου τέλους:

Σύμφωνα με το άρθρο 95 της Συνθήκης απαιτείται να μην εισάγονται με το σύστημα φορολογήσεως, δυσμενείς διακρίσεις. Όμως σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου 14.1.1981, Chemical Farmaceutic/DAF,⁹ ένα σύστημα φορολογήσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εισάγει δυσμενή διάκριση απλώς και μόνο επειδή στη βαρύτερα φορολογούμενη κατηγορία υπάγονται μόνο εισαγόμενα προϊόντα, ιδίως από άλλα κράτη μέλη.

Προκειμένου να κριθεί αν ο ειδικός φόρος κατανάλωσης και το εφάπαξ πρόσθετο ειδικό τέλος εισάγουν δυσμενή διάκριση ή έχουν προστατευτικό αποτέλεσμα πρέπει να ερευνηθεί αν οι φόροι μπορούν να αποτρέψουν τους καταναλωτές από τη αγορά αυτοκινήτων κυλινδρισμού άνω των 1800 κ.ε. τα οποία κατασκευάζονται όλα στο εξωτερικό, προς όφελος των αυτοκινήτων ελληνικής κατασκευής.

Σε περίπτωση που ισχύει η αποτροπή αγοράς αυτοκινήτων άνω των 180κ.ε. οι καταναλωτές μπορούν να επιλέξουν αυτοκίνητα κυλινδρισμού 1600 – 1700 κ.ε. είτε έναν τύπο από την κλίμακα αυτοκινήτων κυλινδρισμού κάτω των 1600 κ.ε.

Όλοι οι τύποι της πρώτης κλίμακας κατασκευάζονται στο εξωτερικό. Στη δεύτερη κλίμακα περιλαμβάνονται και αυτοκίνητα που κατασκευάζονται στο εξωτερικό, αλλά και αυτοκίνητα ελληνικής κατασκευής. Κατά συνέπεια η Επιτροπή δεν απέδειξε κατά ποιον τρόπο το εν λόγω σύστημα φορολογήσεως μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να ευνοεί αυτοκίνητα ελληνικής κατασκευής

Η διαφορά μεταξύ φορολογικών επιβαρύνσεων και των φόρων έγκειται καταρχάς στην τυπική διαφοροποίηση . Οι φορολογικές επιβαρύνσεις πλήττουν ένα προϊόν κατά τη διάβαση των συνόρων, οι φόροι πλήττουν τα προϊόντα γενικά, ανεξάρτητα προέλευσης.

Φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος με τους δασμούς μπορούν να επιβληθούν μεταγενέστερα της διάβασης των συνόρων. (ΔΕΚ 14.12.1962. Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, 2-3/62 Συλλογή 813¹⁰

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61979CJ0140>

¹⁰ Curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=134378&doclang=ELΔΕΚ 14.12.1962. Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, 2-3/62 Συλλογή 813

Οι επιβαρύνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος απαγορεύονται εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων. Οι έμμεσοι φόροι ή εσωτερικοί φόροι επιτρέπονται εκτός εάν λειτουργούν προστατευτικά για τα εγχώρια προϊόντα. Υπάρχουν περιπτώσεις που μια επιβάρυνση πλήττει κατ'ουσία τα εισαγόμενα προϊόντα επειδή η ποσότητα των εισαγομένων είναι πολύ μεγαλύτερη των εγχώριων. Το ίδιο συμβαίνει όταν μια επιβάρυνση πλήττει αδιακρίτως τα εισαγόμενα και τα εγχώρια, τα έσοδα τελικά καταλήγουν να ενισχύουν τα εθνικά προϊόντα, Οι εν λόγω επιβαρύνσεις εισπράττονται από το κράτος είτε από επαγγελματικούς οργανισμούς.

Εάν το σύνολο των επιβαρύνσεων ευνοεί τα εθνικά προϊόντα πρόκειται για επιβάρυνση ισοδύναμου αποτελέσματος με τους δασμούς.

Όταν τα χρήματα ευνοούν κατά το ήμισυ τους εθνικούς παραγωγούς και το υπόλοιπο διατίθεται για άλλες δραστηριότητες πρόκειται για εσωτερική φορολογική επιβάρυνση – έμμεσος φόρος- που απαγορεύεται σύμφωνα με το άρθρο 110 ΣΛΕΕ, επειδή συνιστά φορολογική διάκριση εις βάρος των εισαγομένων προϊόντων. Σύμφωνα με το Δικαστήριο, το μόνο αποδεκτό σύστημα φορολογίας είναι αυτό που αποκλείει την βαρύτερη φορολογία των εισαγομένων σε σχέση με τα ομοειδή εγχώρια προϊόντα. Με άλλα λόγια δεν πρέπει να υφίσταται διαφορά στον συντελεστή φορολόγησης τη βάση του φόρου, τον υπολογισμό των προβλεπόμενων εκπτώσεων από τη φορολογητέα αξία, τη διαδικασία είσπραξης κ.λ.π.

Ομοειδή προϊόντα

Υπόθεση John Walker and Sons Ltd εναντίον Ministeriet for Skatter og Afgifter¹¹

Συγκρινόμενα προϊόντα που έχουν αντίστοιχη χρήση, και ιδιότητες, όπως συμβαίνει με διάφορα είδη αλκοολούχων ποτών (ΔΕΚ, 17.2.1976, Rewe 45/75, Συλλογή 1976,181) Στη υπόθεση 243/84 John Walker and Sons Ltd εναντίον Ministeriet for Skatter og Afgifter όπου το αλκοολούχο ποτό whiskey θα έπρεπε να θεωρείται ότι ανήκει στην ίδια κατηγορία με τα λικέρ, ώστε να φορολογούνται με τον ίδιο τρόπο. Παρόλο που και οι δύο κατηγορίες είναι αλκοολούχα προϊόντα υπάρχουν σημαντικές διαφορές και γι' αυτό η φορολογία είναι διαφορετική.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61984CJ0243>

Με απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1984 που περιήλθε στο Δικαστήριο το *Østre Landsret*¹² υπέβαλε, ερωτήματα αν συμβιβάζεται προς την εν λόγω διάταξη το σύστημα διαφοροποιημένης φορολογίας που εφαρμόζεται δυνάμει της δανικής φορολογικής νομοθεσίας στο σκοτσέζικο ουίσκυ και το λικέρ. 2 Σύμφωνα με το νόμο 149 της 11ης Απριλίου 1984, περί φόρου καταναλώσεως λικέρ με αλκοολικό τίτλο μέχρι 20° vol υπόκεινται σε ειδικό φόρο που υπολογίζεται ανά λίτρο προϊόντος. Αντιθέτως το σκοτσέζικο ουίσκυ και τα άλλα αποστάγματα, καθώς και οι οίνοι από σπώρες του τα λικέρ με αλκοολικό τίτλο άνω των 20° vol και τα λικέρ με αλκοολικό τίτλο άνω των 23° vol υπόκεινται, σύμφωνα με το νόμο 149 της 11ης Απριλίου 1984, σε φόρο καταναλώσεως που απαρτίζεται από έναν ειδικό φόρο καθοριζόμενο ανά λίτρο καθαρής αιθυλικής αλκοόλης και ένα φόρο ο οποίος υπολογίζεται αναλόγως της υψηλότερης τιμής στην οποία πωλούν οι χονδρέμποροι.

Η η εταιρία John Walker & Sons Ltd, παράγει σκοτσέζικο ουίσκυ αλκοολικού τίτλου 40° vol που εμπορεύεται, μεταξύ άλλων, στη Δανία. προσέφυγε στο Δικαστήριο ενώπιον του *Østre Landsret* κατά του Υπουργείου Φορολογίας της Δανίας ζητώντας να κριθεί αντίθετη προς το άρθρο 95 της Συνθήκης ΕΟΚ η διαφορά φορολογίας μεταξύ του σκοτσέζικου ουίσκυ και των λικέρ, δανικών προϊόντων τα οποία θεωρεί ομοειδή ή ανταγωνιστικά¹³.

Προκειμένου να κρίνει αν συντρέχει παράβαση του άρθρου 95 της Συνθήκης ΕΟΚ, το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα ερωτήματα:

1) Το σκοτσέζικο ουίσκυ (« scotch ») και τα λικέρ πρέπει να θεωρηθούν «ομοειδή προϊόντα», « εισαγόμενα » και « εγχώρια », αντιστοίχως, οπότε θα ήταν αντίθετη προς την προαναφερθείσα διάταξη η διατήρηση φορολογικού συστήματος που πλήττει το ουίσκυ ως « έτερο απόσταγμα », με φόρους κατανάλωσης που υπολογίζονται εν μέρει βάσει της περιεκτικότητας του εμπορεύματος σε οινόπνευμα και εν μέρει βάσει της τιμής του, ενώ στα λικέρ εφαρμόζεται φορολογικό σύστημα που προβλέπει την επιβολή ενός μόνο ειδικού φόρου, δοθέντος ότι τα φορολογικά συστήματα πλήττουν με χαμηλότερο φόρο κατανάλωσης τα απ' ό, τι το ουίσκυ, ότι οι κανόνες φορολογίας δεν κάνουν καμία διάκριση αναλόγως της καταγωγής των προϊόντων και ότι στο

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61981CJ0286>

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61984CJ0243>

κράτος μέλος για το οποίο πρόκειται (στη Δανία) δεν παράγεται ουίσκυ ενώ τα τρία τέταρτα περίπου των προϊόντων που καταναλώνονται και υπόκεινται στο μεγαλύτερο συντελεστή (που εφαρμόζεται στα αποστάγματα) είναι εγχώριας παραγωγής, πλέον δε του 99 % των λικέρ είναι επίσης εγχώριας παραγωγής;

2) Πρέπει να γίνει σύγκριση μεταξύ των φόρων κατανάλωσης που πλήττουν το σκοτσέζικο ουίσκι και τα λικέρ , σε καταφατική δε περίπτωση, αντίκειται η διάταξη αυτή σε φόρους κατανάλωσης, θεωρούμενους σε σχέση με την τιμή των εμπορευμάτων, την ποσότητα και την περιεκτικότητα σε αλκοόλη, όπως είναι ο αναφερόμενος στη δικογραφία της υπόθεσης που εκκρεμεί ενώπιον του δικάζοντος δικαστηρίου;

3) Το γεγονός ότι οι φορολογικοί κανόνες που εφαρμόζονται στα λικέρ στηρίζονται ως προς το ιστορικό της γενέσεως τους στην επιθυμία να δοθούν στους οπωροκαλλιεργητές, οι οποίοι εργάζονται υπό δυσμενείς κλιματολογικές συνθήκες, μεγαλύτερες δυνατότητες εκμετάλλευσης της παραγωγής τους, ασκεί καμία επίδραση ως προς την απάντηση που πρέπει να δοθεί στα ερωτήματα 1 και 2;

Το Δικαστήριο ως προς το αν είναι ομοειδή στηρίχτηκε στο ο βαθμός της δυνατότητας αμοιβαίας αντικατάστασης και όχι η πρώτη ύλη του προϊόντος, η μέθοδος παρασκευής του ή η θέση που κατέχει στο κοινό δασμολόγιο. Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης επισημαίνει ιδιαίτερα το στοιχείο ότι η αλκοόλη που περιέχουν οι οίνοι λικέρ μπορεί να αποτελείται κατά 95 % από προστεθείσα αποσταγμένη αιθυλική αλκοόλη, ότι η γεύση και το χρώμα των οίνων αυτών μεταβάλλονται διά της προσθήκης αρωματικών ουσιών ή υλών και ότι το σκοτσέζικο ουίσκυ καταναλίσκεται συνήθως αραιωμένο οπότε η περιεκτικότητά του σε οινόπνευμα είναι ίση ή μάλιστα χαμηλότερη της περιεκτικότητας σε οινόπνευμα των οίνων λικέρ.

Η δανική κυβέρνηση υποστηριζόμενη από την ιταλική υποστήριξε ότι το σκοτσέζικο ουίσκυ και τα λικέρ διαφέρουν και ως προς την πρώτη ύλη και τη μέθοδο παρασκευής και ως προς τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και ιδιότητες είναι διαφορετικά είδη.. Γι' αυτό το λόγο υπάγονται σε διαφορετικές κλάσεις του κοινού δασμολογίου. Η προσθήκη ουδέτερης αλκοόλης δεν μεταβάλλει τα λικέρ σε αποστάγματα.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι τα προϊόντα έχουν παρεμφερείς ιδιότητες και ικανοποιούν τις ίδιες ανάγκες των καταναλωτών. Με βάση την απόφαση Rewe, τα δύο προϊόντα

περιέχουν την ίδια ουσία, εν προκειμένω την αλκοόλη, αλλά το μεν σκοτσέζικο ούισκυ περιέχει 40° vol αλκοόλης ενώ τα λικέρ περιέχουν 20° vol αλκοόλης κατ' ανώτατο όριο.

Το ότι το σκοτσέζικο ούισκυ μπορεί να καταναλωθεί κατά τους ίδιους τρόπους όπως και τα λικέρ, δεν αρκεί για να θεωρηθεί το ούισκυ ομοειδές με την τελευταία αυτή κατηγορία ποτών που παρουσιάζει θεμελιώδεις διαφορές ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Επομένως στο πρώτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ομοειδή προϊόντα και δεν αποτελούν ανταγωνιστικά προϊόντα.

Ως προς την ανάλυση της σχέσης ανταγωνισμού λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες εξελίξεως της αγοράς και αμοιβαίας αντικατάστασης των προϊόντων. Το σκοτσέζικο ούισκυ αντιπροσωπεύει για το μέσο άγγλο ή σκοτσέζο καταναλωτή ό, τι και το λικέρ για το μέσο δανό καταναλωτή. Το Δικαστήριο δέχτηκε ότι ο φόρος που επιβάλλεται στο ούισκυ είναι σημαντικά υψηλότερος του φόρου που επιβάλλεται στο δανικό προϊόν.

Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι το ούισκι, φορολογείται ως αλκοολούχο ποτό της φορολογικής κατηγορίας των αποσταγμάτων, δηλαδή ποτών με μεγάλη περιεκτικότητα σε αλκοόλη, στην οποία κατηγορία περιλαμβάνονται και άλλα προϊόντα, τα περισσότερα από τα οποία είναι εθνικά. Το σύστημα φορολογίας δεν έχει προστατευτικό αποτέλεσμα υπέρ της εθνικής παραγωγής εφόσον σε καθεμιά από τις φορολογικές κατηγορίες περιλαμβάνεται σημαντικό τμήμα της εθνικής παραγωγής αλκοολούχων ποτών.

Υπόθεση 170/88 Commission εναντίον Αγγλίας¹⁴

Σε αντίθεση στην υπόθεση 170/88 Επιτροπή εναντίον Αγγλίας αποφασίστηκε ότι η μύρα και το κρασί μπορούν να θεωρηθούν ανταγωνιστικά προϊόντα και επομένως η φορολόγηση θα πρέπει να είναι ίδια και στα δύο είδη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επισήμανε ότι στην Αγγλία υπήρχε σημαντική διαφορά συντελεστή φόρου κατανάλωσης ελαφρού μη αφρώδους οίνου που παράγεται στα άλλα κράτη μέλη, και του συντελεστή φόρου παραγόμενης μύρας στην Αγγλία. Αυτό

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61978CJ0170>

αποτελεί έμμεση προστασία μπύρας, καθώς έχει άμεση επίπτωση στην λιανική τιμή πώλησης.

Με την προσφυγή της, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να καταδικαστεί η Αγγλία γιατί δεν κατήργησε τις διατάξεις περί φόρου κατανάλωσης μη αφρώδους οίνου, και η Ιταλική Δημοκρατία ζήτησε να παρέμβει υπέρ της υποστήριξης των αιτημάτων της Επιτροπής.

Η Επιτροπή ζήτησε συγκριτικά στοιχεία λιανικής τιμής οίνων και μπύρας, Η Αγγλία στήριξε την πολιτική υπεράσπισης στο διαφορετικό τρόπο παραγωγής οίνου και μπύρας. Στη μπύρα η φυτική ύλη εκτίθενται στην ενέργεια μιας μαγιάς που «τρώει» τα σάκχαρα με αποτέλεσμα το σχηματισμό οινοπνεύματος και ανθρακικού αερίου" ενώ στην περίπτωση του οίνου η μαγιά ενεργεί αμέσως επί του σακχάρου που περιέχουν από μόνα τους τα σταφύλια, ενώ στην περίπτωση του ζύθου η βύνη πρέπει να υποστεί ειδική επεξεργασία για να μπορεί να ενεργήσει πάνω της η μαγιά. Κατά κανόνα, είναι δυνατή η βιομηχανική παρασκευή του οίνου όπως ακριβώς και του ζύθου- τα μεγαλύτερα ζυθοποιεία και οι σημαντικότερες και πλέον σύγχρονες αμπελοοινικές εγκαταστάσεις παραγωγής επιτραπέζιου οίνου επιτυγχάνουν προφανώς οικονομίες κλίμακας. Άρα, οι διαφορές στις μεθόδους παρασκευής οίνου και ζύθου δεν έχουν στην πραγματικότητα καθ' αυτές καθοριστική σημασία. Υπάρχει προφανώς μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ μιας μεγάλης, σύγχρονης αμπελοοινικής επιχειρήσεως και μιας μικρής επιχειρήσεως παραδοσιακής παρασκευής οίνου παρά μεταξύ της πρώτης και ενός ζυθοποιείου.

Ως προς τη χρήση τους ο Εισαγγελέας παρατήρησε ότι είναι ίδια επειδή τα προϊόντα παρουσιάζουν ίδια χαρακτηριστικά, επομένως είναι ανταγωνιστικά προϊόντα, παρά τις διαφορές όσον αφορά το βαθμό οινοπνεύματος και το κόστος παρασκευής τους.

Η σύγκριση έγινε μεταξύ του εισαγόμενου επιτραπέζιου οίνου 10 έως 12 βαθμών και της κλασικής βρετανικής μπύρας 3,5 έως 3,6 βαθμών οινοπνεύματος τα οποία είναι τα πιο αντιπροσωπευτικά στην κατηγορία τους. Οι φυσικές διαφορές και ιδιότητες δεν επηρέασαν στην απόφαση, αλλά εστίασαν στις έμμεσες φορολογικές επιβαρύνσεις που καταβάλλει ο εισαγωγέας ή ο εθνικός παραγωγός, για να τις επιρρίψει, στη συνέχεια, στον καταναλωτή, ως στοιχείο της τιμής πώλησεως.

Η διάρθρωση των τιμών των εισαγόμενων προϊόντων ποικίλλει ανάλογα με το είδος του αμπελιού, το κόστος παραγωγής, που εξαρτάται από τις ιδιότητες του εδάφους, καθώς και από το μέγεθος και το βαθμό εκσυγχρονισμού των αμπελοοικονομικών επιχειρήσεων και που επηρεάζεται από τις οικονομικές παρεμβάσεις οι οποίες αποφασίζονται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, το κόστος διανομής, που περιλαμβάνει τα έξοδα μεταφοράς, που συνεπάγεται η εξαγωγή, την εμφιάλωση κλπ. και ένα κέρδος που εξαρτάται από το ανωτέρω κόστος και από τις δυνάμεις που επενεργούν στην αγορά.

Η διάρθρωση των τιμών του πλέον συνηθισμένου τύπου βρετανικής μύρας, ποικίλλει και αυτή σε ορισμένο βαθμό, αναλόγως του ζυθοποιείου: περιλαμβάνει το κόστος παραγωγής, που εξαρτάται από το μέγεθος και το βαθμό εκσυγχρονισμού των επιχειρήσεων, το κόστος διανομής που καθορίζεται κατά κανόνα από τις τοπικές συνθήκες, στις οποίες περιλαμβάνονται σε ασήμαντο βαθμό οι δαπάνες εμφιαλώσεως και συσκευασίας σε κιβώτια, και ένα κέρδος, το οποίο εξαρτάται από το ανωτέρω κόστος και από τις δυνάμεις που επενεργούν στην αγορά. Το 75% της παραγόμενης μύρας πωλείται απευθείας από βαρέλια στους καταναλωτές, και δεν επιβαρύνεται με το κόστος εμφιαλώσεως.

Το Δικαστήριο αναγνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητες της διάρθρωσης της βρετανικής αγοράς, επικεντρώθηκε στην εκτίμηση της φορολογικής επιβάρυνσης σε σχέση με το βαθμό οινοπνεύματος των υπό εξέταση ποτών, και το βαθμό που η εσωτερική φορολογία εξασφαλίζει έμμεσα την μύρα.

Η Επιτροπή χρησιμοποίησε ως στοιχείο σύγκρισης την πολιτική σε άλλα κράτη μέλη όπου το ένα από τα δύο ποτά εισάγεται και το δεύτερο παράγεται, ανεξάρτητα με τη μεθοδολογία παραγωγής. Σε χώρες που παράγονται οίνος και μύρα ο εισαγόμενος οίνος φορολογείται με τον ίδιο συντελεστή ή απαλλάσσεται του φόρου εξίσου με τον εγχώριο οίνο και όταν η εισαγόμενη στο κράτος αυτό μύρα υπόκειται στην ίδια φορολογική μεταχείριση όπως και η εγχώρια μύρα. τότε πρέπει να γίνει δεκτό ότι κανένα από τα δύο αυτά εισαγόμενα ποτά δεν αποτελεί αντικείμενο φορολογικής διακρίσεως.

Το Δικαστήριο έχει δεχτεί ότι η εξέλιξη των δύο εν λόγω δημοσιονομικών συστημάτων (Αγγλίας και Ιταλίας) αποκαλύπτει μια προστατευτική τάση σε βάρος των εισαγωγών οίνου στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επομένως, η βαρύτερη φορολογική επιβάρυνση που

πλήττει τον οίνο στο Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να εκτιμηθεί υπό το φως του κριτηρίου της κατάλληλης σχέσεως φορολογίας από απόψεως συνόλου της Κοινότητας.

Ως προς το κριτήριο συγκρίσεως που στηρίζεται στο βαθμό οινοπνεύματος, δέχτηκε ότι ήταν έναν ασφαλές κριτήριο

Από τα στοιχεία, τα οποία δέχτηκε ως βάσιμα το Δικαστήριο, προκύπτει ότι κατά την υπό κρίση περίοδο, η φορολογία του οίνου στο Ηνωμένο Βασίλειο αναλόγως του βαθμού οινοπνεύματος ήταν υπερδιπλάσια της φορολογίας της μύρας, δηλαδή διαφορά φορολογίας τουλάχιστον κατά 100%.

Όσον αφορά το κριτήριο της επιπτώσεως της φορολογίας στην τιμή χωρίς φόρο των προϊόντων, το Δικαστήριο δυσκολεύτηκε πολύ να σχηματίσει την κρίση του, λόγω του ετερογενούς χαρακτήρα των στοιχείων που προσκόμισαν οι διάδικοι.

Η Επιτροπή και η ιταλική κυβέρνηση προσκόμισαν αναλύσεις όσον αφορά ιταλικούς οίνους, με τη διαφορά ότι η Επιτροπή προσπάθησε να προσδιορίσει μέσες τιμές, ενώ η ιταλική κυβέρνηση, προέβη σε σύγκριση της επιπτώσεως του φόρου στην τιμή ενός χαρακτηριστικού βρετανικού ζύθου και της επιπτώσεως του φόρου στην τιμή του φθηνότερου ιταλικού οίνου που διατίθεται σε σημαντικές ποσότητες στη βρετανική αγορά.

Από τους υπολογισμούς της Επιτροπής, που αφορούν την παρούσα κατάσταση της βρετανικής αγοράς, την ορθότητα των οποίων δεν αμφισβήτησε η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, συνάγεται υπερφορολόγηση του οίνου κατά 58 % και κατά 77%, ενώ από τους υπολογισμούς της ιταλικής κυβερνήσεως που αφορούν το φθηνότερο οίνο, προκύπτει πρόσθετη επιβάρυνση του οίνου μέχρι 286 %. Από τους πίνακες τιμών που προσκόμισε η Επιτροπή προκύπτει ότι υπάρχει στη βρετανική αγορά σημαντικός αριθμός οίνων και, μεταξύ αυτών, σχεδόν όλοι οι ιταλικοί οίνοι, που ανταποκρίνονται στον ορισμό αυτό και που υφίστανται επομένως υπερφορολόγηση, τόσο περισσότερο αισθητή γίνεται, όσο η τιμή τους είναι χαμηλότερη.

Κατόπιν εξετάσεως των στοιχείων που προσκόμισαν οι διάδικοι, το Δικαστήριο μπόρεσε να σχηματίσει τη δικαστική του πεποίθηση, η οποία συνίσταται στο ότι όταν λαμβάνονται ως βάση συγκρίσεως οίνοι, των οποίων η τιμή είναι κατώτερη των ειδών οίνου που επέλεξε η Αγγλία και των οποίων πολλές ποικιλίες αντιπροσωπεύονται με σημαντικές ποσότητες στη βρετανική αγορά, συνάγεται το συμπέρασμα ότι υφίσταται

υπερφορολόγηση σε αισθητό βαθμό ακριβώς για τους οίνους εκείνους, οι οποίοι λόγω της τιμής τους βρίσκονται στην πλέον άμεση ανταγωνιστική σχέση με την εγχώρια παραγωγή μύρας.

Έτσι, από τη λεπτομερή εξέταση των στοιχείων, στην οποία προέβη το Δικαστήριο, προκύπτει ότι το φορολογικό σύστημα του Ηνωμένου Βασιλείου επιβάλλει στον οίνο προελεύσεως άλλων κρατών μελών πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση ικανή να εξασφαλίσει την προστασία της εθνικής παραγωγής της μύρας, καθόσον αυτή αποτελεί το πλησιέστερο σημείο αναφοράς από πλευράς ανταγωνισμού. Δεδομένου ότι το προστατευτικό αυτό αποτέλεσμα είναι πιο αισθητό όσον αφορά τους συνηθέστερους οίνους, το βρετανικό φορολογικό σύστημα έχει ως συνέπεια να προσδίδει στον οίνο το χαρακτήρα προϊόντος πολυτελείας, το οποίο, λόγω της φορολογικής επιβαρύνσεως, στην οποία υπόκειται, ελάχιστα προσφέρεται στον καταναλωτή ως πραγματική εναλλακτική λύση σε σχέση με το χαρακτηριστικό ποτό της εθνικής παραγωγής.

Όσον αφορά τον φόρο αυτόματων μηχανημάτων τυχερών παιχνιδιών, υπάρχει ελλιπής φορολογική εναρμόνιση. Επίσης το άρθρο 110 ΣΛΕΕ αφορά στην φορολόγηση προϊόντων, δεν αναφέρεται σε φόρους που αφορούν την παραγωγική ή την εμπορική εν γένει δραστηριότητα, όπως φόροι επί των διαφημίσεων, των τραπεζικών εργασιών, ή της σύστασης εταιρειών.

B. Ποσοτικοί περιορισμοί και μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος

Η ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων δεν εξασφαλίζεται μόνο με την άρση οικονομικών εμποδίων. Υπάρχουν και οι μη-οικονομικοί περιορισμοί. Τα άρθρα 34 και 35 του ΣΛΕΕ απαγορεύει κάθε μορφή ποσοτικού περιορισμού ή μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος, σε εισαγόμενα και εξαγόμενα προϊόντα.

Ποσοτικοί περιορισμοί θεωρούνται περιορισμοί στον όγκο των εμπορευμάτων εισαγομένων ή εξαγόμενων. Η Επιτροπή προσδιόρισε την έννοια των ποσοτικών περιορισμών ως

Μέτρα που εξαρτούν την εισαγωγή ενός εμπορεύματος από την απόκτηση ή εξαγωγή ημεδαπών εμπορευμάτων (linked sales system) (Οδηγία 66/682ΕΟΚ, ΕΕ 1966,3745) όπως:

- ✓ Οι άδειες εισαγωγών και εξαγωγών
- ✓ Υγειονομικοί έλεγχοι
- ✓ Έλεγχος ως προς την προέλευση και γνησιότητα προϊόντων
- ✓ Απαιτήση αναφοράς σύνθεσης ζωοτροφών
- ✓ Απαιτήση αναγραφής του χρόνου κατασκευής εμπορευμάτων από πολύτιμο μέταλλο
- ✓ Καθορισμός ανώτατης τιμής που καθιστά τη πώληση των εισαγόμενων προϊόντων αδύνατη
- ✓ Καθορισμός κατώτατης τιμής που λειτουργεί εις βάρος των εισαγομένων που έχουν παραχθεί με μικρότερο κόστος
- ✓ Υποχρέωση καθορισμού τελικής τιμής από τον παραγωγό ή των εισαγωγέα, επειδή με τις διάφορες φορολογικές επιβαρύνσεις παρεμποδίζεται η εισαγωγή.
- ✓ Οι απαγορεύσεις σε μια ορισμένη εποχή του έτους (οδηγία 64/486/ΕΟΚ, ΕΕ 1964, 2253 Στις απαγορεύσεις δεν υπόκεινται οι εποχιακοί προσδιορισμοί αλίευσης για την προστασία αλιευμάτων και θαλάσσιων πόρων.

Υπόθεση Επιτροπής εναντίον Ηνωμένου Βασιλείου για το γάλα UHT

Με δικόγραφο που πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 22 Μαΐου 1981 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 169 της συνθήκης, προσφυγή, με την οποία ζητεί να αναγνωρισθεί ότι το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 30 της συνθήκης ΕΟΚ, υποβάλλοντας τις εισαγωγές γάλακτος και ανθόγαλα, που έχουν υποστεί επεξεργασία με τη μέθοδο UHT σε περιορισμούς όσον αφορά την εισαγωγή ή τη διάθεση των προϊόντων αυτών στο έδαφος του.

Η Επιτροπή θεώρησε ότι το σύνολο των κανόνων που θέσπισε το Ηνωμένο Βασίλειο είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της εισαγωγής γάλακτος UHT στο έδαφος του. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή πρόβαλλε ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου στην απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1976 (Donckerwolcke 41/76, ECR σ. 1921¹⁵) η διατήρηση της απαιτήσεως, έστω και καθαρά τυπικής, άδειας εισαγωγής στο πλαίσιο του ενδοκοινοτικού εμπορίου, όπως η άδεια που απαιτείται εν προκειμένω για το γάλα, εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 30.

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61976CJ0041>

Βάσει του άρθρου 36, η Επιτροπή διακρίνει μεταξύ δύο περιπτώσεων, της περίπτωσης των «ανοικτών γενικών αδειών» (η αρμόδια βρετανική αρχή απαιτεί, για την εισαγωγή ορισμένης κατηγορίας προϊόντων, μια «άδεια» η οποία, στην πράξη, λαμβάνει τη μορφή δημοσιεύσεως γνωστοποιήσεως που καθορίζει κατά τρόπο απρόσωπο τους όρους που διέπουν τις εισαγωγές. Στην περίπτωση αυτή, αν πληρούνται αυτοί οι όροι, οι επιχειρηματίες μπορούν να εισαγάγουν τα προϊόντα που επιθυμούν, χωρίς να απαιτείται να ζητήσουν άδεια για κάθε επί μέρους εισαγωγή) και «ειδικών αδειών», (το πλαίσιο του οποίου όλοι οι επιχειρηματίες οφείλουν να ζητούν τη χορήγηση άδειας ή εγκρίσεως για κάθε εισαγωγή — συνεπάγεται από τη φύση του περιττές καθυστερήσεις από την πλευρά του κράτους μέλους εισαγωγής και, επομένως).

Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, ένα τέτοιο σύστημα «ειδικών αδειών» δεν εγγυάται την προστασία της υγείας περισσότερο από το σύστημα της «ανοικτής γενικής άδειας».

Σύμφωνα με την Επιτροπή οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, έχουν την ευχέρεια να καθορίσουν το περιεχόμενο των πιστοποιητικών αυτών (υπό τον όρο ότι τα απαιτούμενα στοιχεία αφορούν μόνο τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της παραγωγής, της επεξεργασίας και της διανομής του γάλακτος) θα μπορούσαν, χάρις στην επεξεργασία των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί να παρακολουθήσουν και, ενδεχομένως, να αποσύρουν από την αγορά, κάθε παρτίδα εισαγομένου γάλακτος που είναι ύποπτη από υγειονομικής απόψεως. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεώρησε αστήρικτο το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου, ότι δηλαδή οι ατομικές ή «ειδικές» άδειες είναι αναγκαίες για το γρήγορο εντοπισμό, μετά την εισαγωγή, του γάλακτος που προέρχεται από μολυσμένη περιοχή.

Στηριζόμενη στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 20ής Μαΐου 1976 (De Peijper 104/75, ECR σ. 613¹⁶) και της 8ης Νοεμβρίου 1979 (Denkavit, 251/78, ECR σ. 3369¹⁷), η Επιτροπή θεώρησε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί, για λόγους απλοποίησης των διοικητικών διαδικασιών, να επιβάλει στους εισαγωγείς όρους που είναι περιοριστικοί περισσότερο από το αναγκαίο και ότι οι βρετανικές αρχές θα μπορούσαν να επιτύχουν το θεμιτό στόχο της προστασίας της υγείας των ανθρώπων και των ζώων

¹⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61975CJ0104>

¹⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61978CJ0251>

καταφεύγοντας σε μέτρα λιγότερο περιοριστικά της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.

Σχετικώς, η Επιτροπή εξετάζει τη νομοθεσία των βρετανικών αρχών να διενεργούν ελέγχους στα κέντρα παραγωγής γάλακτος UHT που είναι εγκατεστημένα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα μέτρα αυτά δεν δικαιολογούνται ούτε για λόγους προστασίας της υγείας των ζώων, ούτε της υγείας των ανθρώπων ούτε, τέλος, της προστασίας του καταναλωτή.

Η προστασία της υγείας των ζώων στη Βρετανία μπορεί να εξασφαλιστεί από τη στιγμή που οι βρετανικές αρχές έχουν τη βεβαιότητα ότι το εισαγόμενο γάλα προέρχεται από ζώνη παραγωγής όπου δεν υπάρχουν λοιμώδεις νόσοι ή τουλάχιστον από ζώνη όπου έχει τεθεί υπό έλεγχο τυχόν λοιμός. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή τονίζει ότι η απαίτηση ενός υγειονομικού πιστοποιητικού από τη χώρα εξαγωγής που συνοδεύει τις εισαγόμενες παρτίδες, σε συνδυασμό με ένα σύστημα συγκεντρώσεως και επεξεργασίας των πληροφοριών αυτών, θα επέτρεπε στο Ηνωμένο Βασίλειο να ελέγχει τα εισαγόμενα προϊόντα που παρουσιάζουν κάποιο κίνδυνο και, ενδεχομένως, να απαγορεύει την εισαγωγή ή την πώληση γάλακτος που προέρχεται από ύποπτες περιοχές.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι ένα τέτοιο σύστημα αποδεικνύεται ικανοποιητικό σ' όλα τα κράτη μέλη που το εφαρμόζουν και αναφέρει ότι, αντίθετα με όσα υποστηρίζει το Ηνωμένο Βασίλειο, ούτε το Βέλγιο ούτε η Δανία εφαρμόζουν συστήματα αδειών εισαγωγής. Επομένως, μόνο το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία υποβάλλουν τις εισαγωγές γάλακτος σε ένα καθεστώς τόσο περιοριστικό όσο το επίδικο

Ούτε η προστασία της ανθρώπινης υγείας απαιτεί την εφαρμογή ενός συστήματος τόσο περιοριστικού όσο αυτό που ισχύει στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Επιτροπή αποφάσισε στο ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την προστασία της δημόσιας υγείας δεν μπορούν να εκτιμηθούν αφηρημένα, αλλά πρέπει, αντιθέτως, να εξετάζονται στο συγκεκριμένο τους πλαίσιο. Έτσι, η Επιτροπή πιστεύει ότι, λόγω των υγειονομικών προφυλάξεων που λαμβάνονται στα διάφορα κράτη μέλη, το γάλα «πολύ απέχει από το να αποτελεί μείζονα πηγή ασθενειών για τον άνθρωπο». Διευκρινίζει ότι απ' όσα γνωρίζει, η περίπτωση που αναφέρει το Ηνωμένο Βασίλειο δηλητηριάσεως ανθρώπων από την ύπαρξη εντεροτοξινών σε γάλα UHT που είχε τεθεί

στο εμπόριο στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας αποτελεί «μια από τις σπανιότερες περιπτώσεις ασθένειας, αν όχι τη μόνη που προκλήθηκε ποτέ από γάλα UHT». Σχετικώς, υπογραμμίζει ότι μια δεύτερη επεξεργασία UHT, όπως απαιτούν οι βρετανικές αρχές, δεν θα είχε καταστρέψει τις εντεροτοξίνες που προκάλεσαν την ασθένεια αυτή. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή πιστεύει ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν τα ίδια κριτήρια όσον αφορά την προστασία της δημόσιας υγείας, σ' ένα προϊόν όπως το γάλα, αφενός, — που είναι ευρείας καταναλώσεως και παρουσιάζει σαφώς καθορισμένες ιδιότητες — και, αφετέρου, σε εντελώς νέα και εν μέρει μόνο δοκιμασμένα προϊόντα, όπως τα παρασιτοκτόνα και τα χημικά συντηρητικά που αποτελούν το αντικείμενο των αποφάσεων του Δικαστηρίου της 5^{ης} Φεβρουαρίου 1981 (Officier van Justitie κατά Koninklijke Kaasfabriek Eysen B.V.¹⁸, υποθ. 53/80) και της 17^{ης} Δεκεμβρίου 1981 (Openbaar Ministerie κατά Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten B.V.¹⁹, υποθ. 272/80).

Η Επιτροπή τονίζει ότι όπως προκύπτει από τις στατιστικές όσον αφορά το ενδοκοινοτικό εμπόριο, επί σειρά ετών, το εμπόριο γάλακτος UHT διενεργείται σε μεγάλη κλίμακα μεταξύ όλων των κρατών μελών της Κοινότητας, εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, χωρίς να έχει αναφερθεί στην Επιτροπή κανένα υγειονομικό πρόβλημα, τη στιγμή μάλιστα που ορισμένα κράτη μέλη, γνωστά για τον υψηλό βαθμό υγειονομικής προστασίας που εφαρμόζουν. Τέλος οι ισχύοντες στα διάφορα κράτη μέλη υγειονομικοί κανόνες είναι παρόμοιοι ή τουλάχιστον ισοδύναμοι με αυτούς που επιβάλλονται μέσα στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Επί πλέον, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, έχει αποδειχθεί επιστημονικώς ότι η δεύτερη επεξεργασία UHT του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων είναι άνευ αποτελέσματος — άρα περιττή — επί των επικίνδυνων ουσιών που άντεξαν στην πρώτη επεξεργασία, ενώ οι αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου στηρίζονται κυρίως σ' αυτήν ακριβώς την απαίτηση της δεύτερης επεξεργασίας, για να εξασφαλίσουν την προστασία της δημόσιας υγείας. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα που θέσπισε το Ηνωμένο Βασίλειο είναι δυσανάλογα προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

¹⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61980CJ0053>

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61980CJ0272>

Τέλος το κράτος μέλος εισαγωγής οφείλει, όταν αυτό είναι δυνατό, να δέχεται τα πιστοποιητικά υγείας που εκδίδει το κράτος μέλος εξαγωγής υπό την επιφύλαξη δειγματοληπτικών ελέγχων. Δεν αποδείχθηκε ότι οι εισαγωγές UHT γάλακτος έβλαψαν τη Δημόσια Υγεία.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι το σύστημα των αδειών διανομής συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των γαλακτοκομικών προϊόντων, δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, επομένως δεν δικαιολογείται βάσει του άρθρου 36 της συνθήκης.

Μέτρα ποσοτικών περιορισμών

Στα πλαίσια μέτρων ποσοτικών περιορισμών εντάσσονται :

I. Περιοριστικά μέτρα όπως αγορανομικές ρυθμίσεις και παρακώλυση διαφημίσεων για τα εισαγόμενα (Οδηγία 70/50/ΕΟΚ, ΕΕ 1979 113, σελ.29).

II. Διαφημίσεις υπέρ εθνικών προϊόντων ακόμα και από ιδιωτική πρωτοβουλία (ΔΕΚ 24.11.1982 Επιτροπή κατά Ιρλανδίας 249/81, Συλλογή 4005). Σε πολλές περιπτώσεις πριν από την υπόθεση Keck και Mithouard, το Δικαστήριο έκρινε ότι εθνικά μέτρα που επιβάλλουν περιορισμούς στη διαφήμιση εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 34 ΣΛΕΕ (κάθε εμπορική νομοθεσία των κρατών μελών που ενδέχεται να παρεμποδίσει, άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, το ενδοκοινοτικό εμπόριο πρέπει να θεωρείται μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος με ποσοτικό περιορισμό).

Υπόθεση Keck και Mithouard²⁰

Σύμφωνα με τον περιοριστικό Γαλλικό νόμο για ένα προϊόν το οποίο μεταπωλείτο σε χαμηλότερη τιμή από το κόστος, το πρόστιμο κυμαινόταν μεταξύ 5000 – 100000 γαλλικά φράγκα.

Η ελάχιστη τιμή καθορίζεται από την τιμή κόστους μαζί με την φορολόγηση καθώς και το κόστος μεταφοράς.

Η μειωμένη τιμή είναι αποδεκτή σε ευαλλοίωτη προϊόντα όταν είναι κοντά στην ημερομηνία λήξης, προϊόντα μεταχειρισμένα, εποχιακά προϊόντα κοντά στο τέλος της εποχής, μεταξύ δύο εμπορικών περιόδων . Για προϊόντα τα οποία δεν έχουν ζήτηση

²⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61991CJ0267>

λόγω αλλαγής μόδας η τεχνικών αλλαγών και τα προϊόντα δεν μπορούν να αποθηκευτούν, η ζήτησή τους μειώνεται καθώς και η τιμή τους.

Σύμφωνα με τους Keck και Mithouard η απαγόρευση πώλησης προϊόντων σε χαμηλότερη τιμή έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 30 του ΣΛΕΕ.

Καταρχήν στον περιορισμό αυτό δεν περιλαμβάνονται οι κατασκευαστές και οι παραγωγοί, οι οποίοι είναι ελεύθεροι να πωλούν σε τιμές ακόμα και ελαφρώς μειωμένες από το κόστος παραγωγής.

Επίσης ο περιορισμός αυτός μπορεί να παραβιαστεί στην τελωνιακή ζώνη, ανάλογα με την εθνικότητα των προϊόντων και την περιοχή εγκατάστασης της τελωνιακής ζώνης.

Μετά την υπόθεση Keck και Mithouard, το Δικαστήριο φάνηκε πως, από ορισμένες απόψεις, υιοθέτησε μια διαφορετική προσέγγιση (αντιμετώπιση των περιορισμών της διαφήμισης ως μορφή πώλησης), αλλά από άλλες απόψεις τόσο οι γενικοί εισαγγελείς όσο και οι δικαστές εξακολουθούσαν και επεξεργάζονται την ίδια προσέγγιση (εγγενής σημασία της διαφήμισης για την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων). Όπως εξηγήθηκε ανωτέρω για την υπόθεση Keck και Mithouard, «κανόνες που θεσπίζουν απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να ικανοποιούν τα προϊόντα» εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται βάσει της απόφασης Cassis de Dijon²¹ (υπόθεση 120/78, η οποία διατύπωσε την αρχή ότι κάθε προϊόν που κατασκευάζεται και αποτελεί αντικείμενο εμπορίας νομίμως σε ένα κράτος μέλος, σύμφωνα με τους νόμιμους και παραδοσιακούς κανόνες, και με τις διαδικασίες παραγωγής της εν λόγω χώρας, πρέπει να γίνεται δεκτό στην αγορά όλων των υπολοίπων κρατών μελών. Αυτό ήταν το βασικό σκεπτικό που κυριάρχησε στη συζήτηση για τον ορισμό της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης, σε περίπτωση έλλειψης εναρμόνισης. Κατά συνέπεια, ακόμη και όταν δεν υπάρχουν ευρωπαϊκά μέτρα εναρμόνισης (παράγωγο δίκαιο της ΕΕ) τα κράτη μέλη υποχρεούνται να επιτρέπουν την κυκλοφορία και την εμπορική διάθεση στις αγορές τους των εμπορευμάτων που παράγονται και αποτελούν αντικείμενο εμπορίας νομίμως σε άλλα κράτη μέλη), λόγω έλλειψης εναρμόνισης της νομοθεσίας των κρατών μελών ως προς την ελεύθερη διακίνηση αγαθών, τα οποία έχουν νόμιμα παραχθεί και διακινηθεί, δημιουργούνται εμπόδια στην εφαρμογή του νόμου περί ελεύθερης διακίνησης. Οι διαφορετικές νομοθεσίες σε σχέση με χαρακτηριστικά των προϊόντων όπως

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61978CJ0120>

συσκευασία, σύνθεση, ετικέτα κ.λ.π., συνιστούν ισοδύναμο του ποσοτικού περιορισμού, άρθρο 30. Αυτό δεν ισχύει σε περιπτώσεις γενικού συμφέροντος, και εθνικής ασφάλειας)

Κατά συνέπεια, να θεωρείται ότι εμπίπτουν *per se* στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 34 ΣΛΕΕ, χωρίς να είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί αν έχουν και διακριτικό χαρακτήρα. Οι μορφές πώλησης υπόκεινται σε έλεγχο για να διαπιστωθεί αν συνιστούν διάκριση, Εντούτοις, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας Poiares Maduro, το Δικαστήριο έπρεπε να προσδιορίσει τον χαρακτήρα της απλής διάκρισης που ορίστηκε στην απόφαση Keck και Mithouard . Κατά συνέπεια, ορισμένοι κανόνες που φαινομενικά εμπίπτουν στην κατηγορία των μορφών πώλησης εξετάζονται ως κανόνες που αφορούν τα προϊόντα.

Αυτό ισχύει κατ' εξοχήν για μέτρα που αφορούν τη διαφήμιση, όταν τα μέτρα αυτά επηρεάζουν τους όρους που πρέπει να πληρούν αυτά τα προϊόντα . Εντούτοις, η προσέγγιση που ακολουθεί συνήθως το Δικαστήριο μετά την υπόθεση Keck και Mithouard²² βασίζεται στη διαπίστωση ότι οι περιορισμοί της διαφήμισης και της προβολής πρέπει να θεωρούνται «ως μορφές πώλησης» και, εάν δεν συνιστούν διακριτική μεταχείριση, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 34 ΣΛΕΕ.

Υπόθεση Oosthoek

Παρόμοια υπόθεση ήταν η Oosthoek (υπόθεση 286/81)²³ που αφορούσε απαγόρευση της προσφοράς ή της δωρεάν χορήγησης δώρων με στόχο την προώθηση πωλήσεων. Η Oosthoek για να προωθήσει τις πωλήσεις της πρόσφερε ως δώρο σε όσους αγόραζαν την εγκυκλοπαίδειά τους μέσω την διαφήμιση των αγγελιών στις εφημερίδες και τα περιοδικά, ένα λεξικό, ένα παγκόσμιο άτλαντα ή μία μικρή εγκυκλοπαίδεια αναλόγως της αξίας της αγοράς.

Η εισαγγελική αρχή άσκησε ποινική δίωξη, θεωρώντας ότι το σύστημα αυτό προωθήσεως πωλήσεων της Oosthoek, συνιστά παράβαση των διατάξεων του Wet

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61991CJ0267>

²³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61981CJ0286>

Beperking Cadeaustelsel ²⁴του 1977, η οποία απαγορεύει την προσφορά δώρων, στο πλαίσιο της εμπορικής δραστηριότητας. Ανάμεσα στις εξαιρέσεις που προβλέπονται είναι όταν η χρήση των δώρων συνδέονται με το πωλούμενο προϊόν τα οποία φέρουν ευκρινή και ανεξίτηλη διαφημιστική ένδειξη, η αξία των οποίων δεν υπερβαίνει το 4% της τιμής πώλησης του προϊόντος.

Η Oosthoek υπογραμμίζει, πρώτον, ότι εκτός του εμπορικού κυκλώματος που δημιουργείται από το γεγονός ότι οι εγκυκλοπαίδειες εκτυπώνονται εν μέρει στις κάτω Χώρες και εν μέρει στο Βέλγιο, υπάρχει και ένα μεθοριακό εμπόριο από τις αγορές που γίνονται απευθείας στις κάτω Χώρες από κατοίκους του Βελγίου. Επίσης ο ίδιος ο εκδότης εκτυπώνει τα δώρα βιβλία με χαμηλό κόστος, οι δε αγοραστές βρίσκουν ενδιαφέρον το δώρο- βιβλίο.

Κατά τη κύρια δίκη το σύστημα προώθησης της Oosthoek κρίθηκε αντίθετο προς το καθεστώς Wet Beperking Cadeaustelsel του 1977, επειδή τα δώρα δεν ήταν του ίδιου τύπου (εγκυκλοπαίδειες), ούτε συνδέονταν με την χρήση των εγκυκλοπαιδειών.

Έπρεπε η Oosthoek να συμμορφωθεί και να εφαρμόσει το αυστηρό καθεστώς των Κάτω Χωρών και στο Βέλγιο επειδή θα ήταν επαχθής η εκτύπωση διαφορετικών διαφημιστικών τύπων.

Η διαφορά μεταξύ ολλανδικής και βέλγικης νομοθεσίας επιτρέπει στην Oosthoek η προσφορά βιβλίου δώρου στο Βέλγιο, αλλά όχι στην Ολλανδία. Το να αναγκάζεται ένας εκδότης, έκτος του εδάφους στο οποίο προτίθεται να κυκλοφορήσει ένα βιβλίο, να καταφεύγει σε διαφορετικά συστήματα προώθησης των πωλήσεων, αντιτίθεται στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Τούτο βασίζεται στο γεγονός ότι οι δαπάνες διαφορετικών τρόπων προώθησης και διαφημιστικού υλικού σε διαφορετικές αγορές αυξάνει το κόστος και καθιστά ασύμφορες τις προωθητικές ενέργειες. Επομένως μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς.

Η Επιτροπή πρότεινε ότι η έννοια των άρθρων 30 έως 36 είναι ότι στην απαγόρευση μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος, δεν εμπίπτει το μέτρο εκείνο ενός κράτους μέλους που εξαρτά την προσφορά δώρων ως μέσο προώθησης των πωλήσεων, με την

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:61981CC0286&from=EN>

προϋπόθεση ότι το δώρο και το προϊόν με το οποίο προσφέρεται εμφανίζει συνάφεια όσον αφορά την κατανάλωση.

Ως προς το άρθρο 34 που αναφέρεται στα εθνικά μέτρα που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό εξαγωγών και τη δημιουργία διαφοράς στην μεταχείριση εγχώριων και εισαγόμενων προϊόντων, δεν επηρεάζεται η πώληση των εμπορευμάτων που προορίζονται για εξαγωγή.

Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι τα άρθρα 30 και 34 δεν αντίκεινται στην εκ μέρους των κρατών μελών εφαρμογή εθνικής νομοθεσίας, σχετικά με τα προϊόντα που προέρχονται από ή προορίζονται για άλλο κράτος μέλος, που απαγορεύει την προσφορά ή την παροχή, για λόγους προώθησης των πωλήσεων βιβλίων ως δώρων σε όσους αγοράζουν εγκυκλοπαίδειες και απαιτεί, εν όψει της εφαρμογής της εξαίρεσης από την απαγόρευση αυτή, την ύπαρξη σχέσης προς την κατανάλωση του δώρου και του προϊόντος επί του οποίου στηρίζεται η προσφορά δώρων.

Έκρινε ότι «νομοθεσία η οποία περιορίζει ή απαγορεύει ορισμένες μορφές διαφήμισης και ορισμένα μέσα προώθησης πωλήσεων μπορεί, αν και δεν επηρεάζει άμεσα τις εισαγωγές, να περιορίζει τον όγκο των εισαγωγών, διότι επηρεάζει τις ευκαιρίες εμπορίας των εισαγόμενων προϊόντων» .

Η προσέγγιση του Δικαστηρίου στις υποθέσεις διαφήμισης φαίνεται ότι βασίζεται σε τρία βασικά στάδια. Πρώτον, υποστηρίζει ότι ορισμένες μέθοδοι προώθησης πωλήσεων ενός προϊόντος συνιστούν μορφή πώλησης. Δεύτερον, εξετάζει το πεδίο του περιορισμού της διαφήμισης (εάν πρόκειται για ρητή απαγόρευση ή μη). Τρίτον, εξετάζει τη διάκριση (αν ο επίδικος εθνικός προσδιορισμός επηρεάζει την εμπορία προϊόντων που εισάγονται από άλλα κράτη μέλη με διαφορετικό τρόπο σε σχέση με τα εγχώρια προϊόντα). Σε ορισμένες υποθέσεις, το Δικαστήριο φαίνεται ότι συνδέει το πεδίο του περιορισμού (ολικού ή μερικού) με διακριτική μεταχείριση. Με άλλους όρους, εάν ο περιορισμός είναι πλήρης, εικάζεται ότι θα είχε μεγαλύτερη επίπτωση στα εισαγόμενα προϊόντα και, εάν είναι μερικός, ότι θα μπορούσε να επηρεάσει κατά τον ίδιο βαθμό και τα εγχώρια και τα εισαγόμενα προϊόντα. Εντούτοις, πρέπει να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο στις υποθέσεις Dior²⁵ (σύμφωνα με τη νομολογία του

²⁵ <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-337/95>

Δικαστηρίου περί επανασυσκευασίας προϊόντων φερόντων σήμα, ο δικαιούχος σήματος έχει έννομο συμφέρον, αναγόμενο στο ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος επί του σήματος, να μπορεί να αντιτάσσεται στην εμπορία του προϊόντος όταν η παρουσίαση των επανασυσκευασμένων προϊόντων μπορεί να βλάψει τη φήμη του σήματος) και Gourmet International Products²⁶ (η απαγόρευση των διαφημίσεων των οινοπνευματωδών ποτών, όπως είναι η προβλεπόμενη στο άρθρο 2 του alkoholreklamlagen, εκτός αν διαπιστώνεται, βάσει των νομικών και πραγματικών στοιχείων που προσιδιάζουν στην κατάσταση του οικείου κράτους μέλους, ότι η προστασία της δημόσιας υγείας από τις ολέθριες συνέπειες του οινοπνεύματος μπορεί να διασφαλιστεί με τη λήψη μέτρων που επηρεάζουν λιγότερο το ενδοκοινοτικό εμπόριο), ανέφερε ότι ορισμένες απαγορεύσεις της διαφήμισης δεν θα είχαν αναγκαστικά μεγαλύτερη επίπτωση στις εισαγωγές .

III. Άλλοι περιοριστικοί κανόνες

Οι βίαιες ενέργειες πολιτών που δυσχεραίνουν την ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων, όπως αποκλεισμοί δρόμων, απεργίες καταλήψεις λιμένων κ.λ.π. (ΔΕΚ 9.12.1997, Επιτροπή κατά Γαλλίας, όπου Γάλλοι αγρότες έκλεισαν τους δρόμους για παρεμπόδιση εισαγωγής ανταγωνιστικών προϊόντων.

Υπάρχει μια σύγκρουση μεταξύ της ελεύθερης διακίνησης εμπορευμάτων και του δικαιώματος στην απεργία. Ο κανονισμός 2679/98 θεσπίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να ενημερώνουν την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για την επέλευση εκτάκτων καταστάσεων να λαμβάνουν τα επιβαλλόμενα εκ των περιστάσεων ενδεδειγμένα μέτρα και να συνεργάζονται με την Επιτροπή, στην οποία αναγνωρίζεται δυνατότητα παράστασης στις εθνικές αρχές ενημέρωσης κ.λ.π.

Μέτρα που απαγορεύουν ή δυσχεραίνουν την χρησιμοποίηση εισαγομένων εμπορευμάτων (Οδηγία 66/683/ΕΟΚ, ΕΕ 1966,3748:, περί καταργήσεως όλων των διαφορών μεταξύ των εθνικών προϊόντων και των εισαγόμενων προϊόντων τα οποία, με βάση τα άρθρα 9 και 10 της συνθήκης, πρέπει να γίνουν δεκτά στα πλαίσια της ελεύθερης κυκλοφορίας, όσον αφορά τις νομοθετικές κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαγορεύουν τη χρήση των ανωτέρω αναφερόμενων εισαγόμενων

²⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61998CJ0405>

προϊόντων και οι οποίες επιβάλλουν τη χρήση εθνικών προϊόντων ή που συνδέουν κάποιο κέρδος με τη χρήση αυτή)

Μέτρα περί αναθέσεως δημοσίων προμηθειών που αποκλείουν ή δυσχεραίνουν την προμήθεια εισαγόμενων εμπορευμάτων (Οδηγία 70/32/ΕΟΚ, ΕΕ 1970 L13σελ.1: περί προμηθειών προϊόντων στο κράτος, σε συνεταιρισμούς και σε άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου)

Για λόγους προστασίας του γενικού συμφέροντος, όπως της δημόσιας ηθικής, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας και της δημόσιας υγείας δικαιολογούν τις απαγορεύσεις και τους περιορισμούς εισαγωγών και εξαγωγών.

Μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό

Υπόθεση Scotch Whisky

Η απαίτηση από τον εισαγωγέα του Scotch Whisky, να διαθέτει πιστοποιητικό από τη χώρα προέλευσης σύμφωνα με το οποίο έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί την ένδειξη της (πιστοποιητικό γνησιότητας), επειδή έτσι τίθεται σε δυσμενή θέση ο εισαγωγέας του προϊόντος που κυκλοφορεί ελεύθερα σε άλλες χώρες από τον εισαγωγέα της χώρας προέλευσης.

Γενικά, κάθε μέτρο που λαμβάνεται από το κράτος ή εν γένει από κάθε φορέα δημόσιας εξουσίας, όπως από δημόσιους οργανισμούς, ή αναδόχους δημόσιας υπηρεσίας, όπως σκόπιμες διοικητικές καθυστερήσεις, ή αδικαιολόγητες παραλείψεις θεωρούνται μέτρα ποσοτικού περιορισμού. Ενσωματώνει νόμους, κανονιστικές διατάξεις ή διοικητικές πρακτικές. Επίσης ενσωματώνει βιομηχανικά ή πνευματικά δικαιώματα ιδιοκτησίας που οδηγεί στην κατανομή εσωτερικής αγοράς.

Γενικά για να μπορέσει μια εθνική ρύθμιση να εφαρμοστεί θα πρέπει να μη γίνεται διάκριση μεταξύ εγχώριων και εισαγόμενων προϊόντων, να μη ρυθμίζει το ενδοκρατικό εμπόριο. Δεν συνιστούν μέτρα ποσοτικού περιορισμού η ρύθμιση τιμών οι οποίες είναι γενικές υπό την έννοια του παγώματος σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων ή της περιορισμένης αύξησης, γιατί εντάσσονται στην κατηγορία των όρων πώλησης. Σε περίπτωση που θεωρηθούν ότι λειτουργούν αποτρεπτικά για τις εισαγωγές ορισμένων προϊόντων, οι εθνικές ρυθμίσεις συνιστούν μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς.

Είναι συμβατές και αποδεκτές οι ρυθμίσεις σχετικά με τα ωράρια και τις μέρες λειτουργίας καταστημάτων, οι πωλήσεις με εξαιρετικά μικρό περιθώριο κέρδους, και η απαγόρευση διαφημίσεων προς όφελος ορισμένων μορφών πωλήσεων (διαφήμιση στον τύπο για πώληση καυσίμων σε υπεραγορά)

.

Νομοθετικές εξαιρέσεις

Λόγοι Δημόσιας ασφάλειας, Δημόσια Τάξης και Δημόσιας Υγείας

Παρόλο που το Δικαστήριο αναγνωρίζει στην αρχή της αρμοδιότητας των κρατών μελών να προσδιορίζουν τις έννοιες των αγαθών που προστατεύονται από τη συνθήκη δεδομένου των πολιτιστικών, πολιτικών και κοινωνικών τους διαφορών, προσπάθησε να διαμορφώσει ενιαία κριτήρια προς χάριν της ομοιόμορφης εφαρμογής του Δικαίου της Ένωσης.

Λόγοι δημοσίας τάξης, δημοσίας ηθικής, δημοσίας ασφάλειας λόγοι που συνέχονται προς τον σκληρό πυρήνα της εθνικής κυριαρχίας, η προστασία ασφαλείας των κρατών μελών υπερέχει των αποφάσεων του Δικαστηρίου.

Η επίκληση από μια αρχή της Δημόσιας τάξης προϋποθέτει ότι συντρέχει μια πραγματική και επαρκώς σοβαρή διακινδύνευση που θίγει ένα θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας (ΔΕΚ, Bouchereau, 30/77, Συλλογή 1977, 1999).

Υπόθεση Bouchereau²⁷,

Με απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 1976, που περιήλθε στο Δικαστήριο MARLBOROUGH STREET MAGISTRATES' COURT στις 2 Μαρτίου 1977, ως προς την ερμηνεία του άρθρου 48 της Συνθήκης και ορισμένων διατάξεων της οδηγίας του Συμβουλίου 64/221/ΕΟΚ της 25ης Φεβρουαρίου 1964 περί του συντονισμού των ειδικών μέτρων για τη διακίνηση και τη διαμονή αλλοδαπών, τα οποία δικαιολογούνται για λόγους δημοσίας τάξεως δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 16).

Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο ποινικής διώξεως κατά Γάλλου υπηκόου απασχολούμενου, από τον Μάιο του 1975, ως μισθωτού στο Ηνωμένο Βασίλειο και ο οποίος, τον Ιούνιο του 1976, κρίθηκε ένοχος παράνομης κατοχής ναρκωτικών, αδίκημα τιμωρούμενο από το νόμο του 1971 περί χρήσεως ναρκωτικών.

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61977CJ0030>

Το MARLBOROUGH STREET MAGISTRATES' COURT γνωστοποίησε στον κατηγορούμενο, σύμφωνα με τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 6, παράγραφος 1, του νόμου του 1971 περί εισόδου μεταναστών (Immigration Act) την πρόθεσή του να προτείνει στον Υπουργό Εσωτερικών την απέλασή του, αλλά ο εν λόγω κατηγορούμενος ισχυρίστηκε ότι το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΟΚ καθώς και οι διατάξεις της οδηγίας 64/221 απαγορεύουν, εν προκειμένω, την υποβολή προτάσεως περί απελάσεως.

Η οδηγία 64/221, συντονίζοντας τις εθνικές νομοθεσίες σχετικά με τον έλεγχο των αλλοδαπών, κατά το μέτρο που οι νομοθεσίες αυτές αφορούν τους υπηκόους των άλλων κρατών μελών, αποσκοπεί στην προστασία των υπηκόων αυτών έναντι ασκήσεως των εξουσιών που προκύπτουν από την εξαίρεση σχετικά με τους δικαιολογούμενους από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας ή δημοσίας υγείας περιορισμούς, εξαίρεση η οποία θα μπορούσε να υπερβαίνει το μέτρο που απαιτούν οι ανάγκες που δικαιολογούν παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων.

Κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας που καταλήγει σε ενδεχόμενη απόφαση περί απελάσεως, η προστασία αυτή μπορεί να διασφαλίζεται από τα δικαστήρια, όταν τα τελευταία παρεμβαίνουν στη λήψη μιας τέτοιας απόφασης.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι η προσφυγή από εθνική αρχή κατά τον περιορισμό στην ελεύθερη κυκλοφορία των υποκείμενων στο κοινοτικό δίκαιο προσώπων, προϋποθέτει την ύπαρξη πραγματικής και αρκούντος σοβαρής απειλής, η οποία θίγει το θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας.

Σύμφωνα με τα άρθρα 1,2,3 της οδηγίας 64/221, αποφάσεις σχετικές με την είσοδο στην επικράτεια, την έκδοση ή την ανανέωση της άδειας διαμονής ή την απομάκρυνση από την επικράτεια, οι οποίες θεσπίζονται από τα κράτη μέλη για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας, πρέπει να στηρίζονται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του ατόμου που αφορούν, ενώ προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν δύνανται καθαυτές να αιτιολογήσουν τη λήψη παρόμοιων μέτρων. Η οδηγία 64/221 δεν είναι «μέτρο». Στην έννοια του μέτρου περιλαμβάνεται και η απόφαση ενός δικαστηρίου το οποίο καλείται βάσει της νομοθεσίας να προτείνει σε ορισμένες περιπτώσεις την απέλαση υπηκόου άλλου κράτους μέλους. Σύμφωνα με την

Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου μόνο η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να έχει το χαρακτήρα αυτό.

Επομένως, σύμφωνα με το περιεχόμενο της απόφασης περί παραπομπής, παρόλο που το εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να βασίζεται στην ύπαρξη ποινικών καταδικών, παρά μόνο κατά το μέτρο που οι καταδίκες αυτές μαρτυρούν ενεστώσα ή μέλλουσα ροπή προς συμπεριφορά αντίθετη προς τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια, πρέπει οι εθνικές αρχές να διατυπώσουν συγκεκριμένη εκτίμηση, υπό το πρίσμα των άρρηκτα συνδεδεμένων προς τη διαφύλαξη της δημόσιας τάξης συμφερόντων, πράγμα που δεν συμπίπτει, κατ' ανάγκη, με τις εκτιμήσεις που απετέλεσαν τη βάση της ποινικής καταδίκης.

Με την απόφασή του της 4ης Δεκεμβρίου 1974 (υπόθεση 41/74, VAN DUYN, ECR 1974²⁸, σ. 1351) το Δικαστήριο τόνισε ότι η έννοια της δημόσιας τάξης στο πλαίσιο της Κοινότητας και ιδίως όταν χρησιμοποιείται ως δικαιολογία για παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, πρέπει να ερμηνεύεται στενώς, κατά τρόπο ώστε η έκτασή της να μη μπορεί να καθορίζεται μονομερώς από κάθε κράτος μέλος χωρίς έλεγχο των Οργάνων της Κοινότητας. Εντούτοις, με την ίδια απόφαση έγινε δεκτό ότι οι συγκεκριμένες περιστάσεις που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν προσφυγή στην έννοια της δημόσιας τάξης, μπορούν να ποικίλλουν από χώρα σε χώρα και από εποχή σε εποχή και ότι πρέπει έτσι, ως προς το ζήτημα αυτό, να παρέχεται στις αρμόδιες εθνικές αρχές, εντός των επιβαλλόμενων από τη Συνθήκη και τις θεσπισθείσες προς εφαρμογή στις διατάξεις ορίων, ένα περιθώριο εκτιμήσεως.

Εν κατακλείδι, η προσφυγή από εθνική αρχή στην έννοια της δημόσιας τάξης, κατά το μέτρο που μπορεί να δικαιολογήσει ορισμένους περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία των υποκείμενων στο κοινοτικό δίκαιο προσώπων, προϋποθέτει, εν πάση περιπτώσει, την ύπαρξη, εκτός της διαταράξεως της κοινωνικής τάξης που συνεπάγεται κάθε παράβαση νόμου, πραγματικής και αρκούντως σοβαρής απειλής, θίγουσας θεμελιώδες συμφέρον της κοινωνίας.

²⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:61974CJ0041>

Ποσοτικοί περιορισμοί για λόγους κοινού συμφέροντος

Επιτρέπονται οι ποσοτικοί περιορισμοί, όταν συντρέχουν λόγοι μακροπρόθεσμης εξυπηρέτησης του κοινού συμφέροντος. Ο κανονισμός σχετικά με τις αλιευτικές δυνατότητες για ορισμένα αποθέματα ιχθύων βαθέων υδάτων καθορίζει τους περιορισμούς αλιευμάτων των αλιευτικών στόλων της ΕΕ όσον αφορά τα πιο σημαντικά από εμπορική άποψη είδη βαθέων υδάτων στα ενωσιακά και στα διεθνή ύδατα του Βορειοανατολικού Ατλαντικού.

Τα αποθέματα βαθέων υδάτων αλιεύονται σε ύδατα πέραν των κύριων ιχθυοτόπων της υφαλοκρηπίδας. Τα αποθέματα αυτά αντιπροσωπεύουν περίπου το 1 % του συνόλου των αλιευμάτων του Βορειοανατολικού Ατλαντικού.

Η αλιεία ειδών βαθέων υδάτων ρυθμίζεται σε επίπεδο ΕΕ από το 2003 με βάση τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (ΤΑC)²⁹ ανά είδος και περιοχή, καθώς και τη μέγιστη αλιευτική προσπάθεια που επιτρέπεται να αναπτυχθεί στον Βορειοανατολικό Ατλαντικό. Οι αλιευτικές δυνατότητες για είδη βαθέων υδάτων αποφασίζονται ανά διετία, βάσει επιστημονικών γνωμοδοτήσεων και σύμφωνα με τον κανονισμό 1380/2013 περί μεταρρύθμισης της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ)³⁰.

Οι επιστημονικές γνωμοδοτήσεις παρέχονται από το Διεθνές Συμβούλιο για την Εξερεύνηση των Θαλασσών (ICES) το οποίο εξέδωσε την τελευταία ανασκόπηση της βιολογικής κατάστασης των αποθεμάτων βαθέων υδάτων τον Ιούνιο του 2018.

Στο πλαίσιο της αναθεωρημένης ΚΑΠ, οι αλιευτικές δυνατότητες θα πρέπει επίσης να καθορίζονται σύμφωνα με την αρχή της πρόληψης και να αποσκοπούν στην αποκατάσταση και διατήρηση της μέγιστης βιώσιμης απόδοσης (ΜΒΑ).

Κατά το άρθρο 43 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η θέσπιση μέτρων για τον καθορισμό και την κατανομή των αλιευτικών δυνατοτήτων εντός του πλαισίου της κοινής αλιευτικής πολιτικής αποτελεί αρμοδιότητα του Συμβουλίου.

²⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32007R0676>

³⁰ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 11ης Δεκεμβρίου 2013 L 354/22 Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.

Οι περιορισμοί και οι ποσοστάσεις αλιείας μεταξύ των χωρών είναι αναγκαία και καθορίζεται με αποφάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ. Για το 2019-2020 το Συμβούλιο ενέκρινε τα συνολικά επιτρεπόμενα αλιεύματα (TAC) και τις ποσοστάσεις για ορισμένα αποθέματα βαθέων υδάτων στα ενωσιακά και τα διεθνή ύδατα του Βορειοανατολικού Ατλαντικού, και ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου του 2019. Τα αλιευτικά αποθέματα είναι: καρχαρίες βαθέων υδάτων, το μαύρο σπαθόψαρο, ο κόκκινος μπέρυξ, ο γρεναδιέρος των βράχων και το πελαγίσιο λυθρίνι.

Επειδή τα είδη βαθέων υδάτων είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στις ανθρώπινες δραστηριότητες και προκειμένου να αποτραπεί η υπερεκμετάλλευσή τους, το Συμβούλιο αποφάσισε να μειώσει τα TAC για τη μεγάλη πλειονότητα των αποθεμάτων.

Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε την πρόταση της Επιτροπής να αυξηθούν οι ποσοστάσεις για το πελαγίσιο λυθρίνι γύρω από τις Αζόρες και τον γρεναδιέρο των βράχων στα νοτιοδυτικά ύδατα, κατά την επόμενη διετία, σύμφωνα με τις θετικές επιστημονικές γνωμοδοτήσεις. Δεδομένου του μικρού όγκου των σχετικών αλιευμάτων και σύμφωνα με τις επιστημονικές γνωμοδοτήσεις, ακυρώθηκε το σύστημα διαχείρισης των TAC για τον σαλούβαρδο στον Βορειοανατολικό Ατλαντικό, τον γρεναδιέρο των βράχων στη Βόρεια Θάλασσα και το μαύρο σπαθόψαρο στη Βόρεια Θάλασσα και στο Skagerrak.

Η προστασία που παρέχει η εμπορική επωνυμία, η τεχνογνωσία και ο Βιομηχανικός σχεδιασμός, ή το υπόδειγμα- μοντέλο (design-model), κατά τα εθνικά δίκαιο, μπορούν να μετατραπούν σε μέσα φραγμών στο ενδοκρατικό εμπόριο.

Θεμιτές μορφές προστασίας

Το άρθρο 37.3 ρυθμίζει τα αγροτικά μονοπώλια.³¹ Τα μονοπώλια αγροτικών προϊόντων αποσκοπούν στην διευκόλυνση της διάθεσης ή της αξιοποίησης γεωργικών προϊόντων, με στόχο να εξασφαλίζουν ισοδύναμες εγγυήσεις για το βιοτικό επίπεδο των ενδιαφερόμενων παραγωγών. Οι πιστοποιήσεις ΠΟΠ και ΠΓΕ δημιουργούν μια

³¹ www.minagric.gr/index.php/el/eservicesmenu-2/107-greek-content/pop-pge/nomothesia-pop/437-ethiki-koinotikinomothesia

προστασία σε προϊόντα που τηρούν ορισμένες προδιαγραφές, ενώ ταυτόχρονα αυξάνεται η προστιθέμενη αξία των προϊόντων.

Ονομασία Προέλευσης

Ως «ονομασία προέλευσης» νοείται η ονομασία που ταυτοποιεί ένα προϊόν:

- α) το οποίο κατάγεται από συγκεκριμένο τόπο, περιοχή ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, χώρα
- β) του οποίου η ποιότητα ή τα χαρακτηριστικά οφείλονται κυρίως ή αποκλειστικά στο ιδιαίτερο γεωγραφικό περιβάλλον που συμπεριλαμβάνει τους εγγενείς φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες•
- γ) του οποίου όλα τα στάδια της παραγωγής εκτελούνται εντός της οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής

Γεωγραφική Ένδειξη

Ως «γεωγραφική ένδειξη» νοείται η ονομασία που ταυτοποιεί ένα προϊόν:

- α) το οποίο κατάγεται από συγκεκριμένο τόπο, περιοχή ή χώρα•
- β) του οποίου ένα συγκεκριμένο ποιοτικό χαρακτηριστικό, η φήμη ή άλλο χαρακτηριστικό μπορεί να αποδοθεί κυρίως στη γεωγραφική του προέλευση•
- γ) του οποίου ένα τουλάχιστον από τα στάδια της παραγωγής εκτελείται εντός της οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής.

Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα

Ως «εγγυημένο παραδοσιακό ιδιότυπο προϊόν» νοείται ένα ιδιότυπο προϊόν ή τρόφιμο το οποίο:

- α) παρασκευάζεται με τρόπο παραγωγής, μεταποίησης ή σύνθεσης που αντιστοιχεί στην παραδοσιακή πρακτική για το εν λόγω προϊόν ή τρόφιμο• ή
- β) παράγεται από πρώτες ύλες ή συστατικά που είναι τα χρησιμοποιούμενα παραδοσιακά.

Για να μπορεί να καταχωρισθεί μια ονομασία ως ονομασία εγγυημένου παραδοσιακού ιδιότυπου προϊόντος, πρέπει:

- α) να χρησιμοποιείται κατά παράδοση για την περιγραφή του ιδιότυπου προϊόντος• ή
- β) να προσδιορίζει τον παραδοσιακό χαρακτήρα ή τον ιδιότυπο χαρακτήρα του προϊόντος.

Ο Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός «ΔΗΜΗΤΡΑ» (AGROCERT), είναι η αρμόδια Υπηρεσία στη Ελλάδα για την έγκριση των υποβαλλόμενων από τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις αιτημάτων ένταξης στο σύστημα ελέγχου, την πραγματοποίηση ελέγχων σε συνεργασία με τις Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων, τη διασφάλιση της τήρησης των προδιαγραφών, την πιστοποίηση των εν λόγω προϊόντων και την τήρηση Μητρώου Εγκεκριμένων επιχειρήσεων και Μητρώου δικαιούχων χρήσης των ενδείξεων ΠΟΠ και ΠΓΕ.

Με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχουν αναγνωριστεί η «Φάβα Σαντορίνης» ως Προϊόντος Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) καθώς και δέκα νέα προϊόντα: Σταφίδα Ηλείας (ΠΓΕ), Φιρίκι Πηλίου (ΠΟΠ), Πράσινες Ελιές Χαλκιδικής (ΠΟΠ), Μανταρίνι Χίου (ΠΓΕ), Πατάτα Νάξου (ΠΓΕ), Ξυνόγαλο Σητείας (ΠΓΕ), Αρνάκι Ελασσόνας

(ΠΟΠ), Αγουρέλαιο Χαλκιδικής (ΠΟΠ), Κατσικάκι Ελασσόνας (ΠΟΠ), Ξηρά Σύκα Ταξιάρχη (ΠΟΠ). Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι αποφασισμένο να στηρίζει τους Έλληνες παραγωγούς ποιοτικών προϊόντων και να προστατέψει τους καταναλωτές από παραπλανητικές ενδείξεις. Για να είναι τα προϊόντα προστατευμένα, οι παραγωγοί και όσοι φορείς εμπλέκονται στα ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα, πρέπει να ενταχθούν στο επίσημο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης του Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.-AGROCERT) και ενημερώνονται οι καταναλωτές ότι τα Ελληνικά προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ είναι ελεγμένα και πιστοποιημένα μόνο όταν φέρουν το κατοχυρωμένο σήμα Κλιμάκια ελέγχου του Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.-AGROCERT) πραγματοποιούν εντατικούς ελέγχους σε όλη τη χώρα στα σημεία λιανικής και χονδρικής πώλησης των προϊόντων αυτών και αποσύρουν από την αγορά όλα τα προϊόντα που δεν διαθέτουν τη σχετική πιστοποίηση και το παραπάνω σήμα πιστοποίησης και αναγνώρισης.

Συμπέρασμα

Η ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων είναι βασική προϋπόθεση για την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά. Ωστόσο η επίτευξη της ελεύθερης διακίνησης εμπορευμάτων είναι πολύπλοκη, με αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα. Η νομοθεσία πρέπει να περιλάβει όλες τις λεπτομέρειες, καθώς και όλα τα πιθανά εμπόδια. Η πολιτική της ελεύθερης διακίνησης πραγματοποιείται πέρα από οικονομικού και μη οικονομικούς περιορισμούς. Δεν υπάρχει απλή λύση σε ένα σύστημα το οποίο είναι ευρύ και πρέπει να περιλάβει πολλούς άγνωστους παράγοντες. Ωστόσο αυτό το σύστημα πρέπει να είναι λειτουργικό ώστε να διασφαλίζεται η ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων.

Βιβλιογραφία

Συγγράμματα

Πλιάκος Αστέριος. Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2018

Νομοθεσία

ΔΔΘΕΚΑ Δ 1144720 ΕΞ 2018 Απόφαση Διοικητή της ΑΑΔΕ με θέμα «Ίδρυση και λειτουργία των Ελευθέρων Ζωνών»

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 11ης Δεκεμβρίου 2013 L 354/22 Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.

Οδηγία 70/50/ΕΟΚ, ΕΕ 1979 113, σελ.29

Οδηγία 66/682ΕΟΚ, ΕΕ 1966,3745

Οδηγία 70/32/ΕΟΚ, ΕΕ 1970 L13σελ.1

Οδηγία 64/221 ΕΕ

ΣΛΕΕ άρθρο 28

ΣΛΕΕ άρθρο 29

ΣΛΕΕ άρθρο 30

ΣΛΕΕ άρθρο 34

ΣΛΕΕ άρθρο 110.

ΣΛΕΕ άρθρο 346.1 β

TAC 2003 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:32007R0676>

Νόμοθεσία ΠΟΠ 437. www.minagric.gr/index.php/el/eservicesmenu-2/107-greek-content/pop-pge/nomothesia-pop/437-ethiki-koinotikinomothesia

Δικαστικές Αποφάσεις

Case 243/84 John Walker and Sons Ltd v Ministeriet for Skatter og Afgifter [1986] ECR 100. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61984CJ0243>

Case 41-76 Cour d'appel de Douai - France. - Free circulation. - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61976CJ0041>

Case Keck and Mithouard <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61991CJ0267>

Case Oosthoek's UITGEVERSMATSCHAPPIJ C- 286/81 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61981CJ0286>

Case 272/80 Openbaar Ministerie v Frans-Nederlandse Maatschappij voor Biologische Producten B.V <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61980CJ0272>

Case De Peijper 104/75, ECR σ. 613 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61975CJ0104>

Case C-132/88 Commission v Greece (Taxation of Motor Cars) [1992] I-01567. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A61988CJ0132>

Case 87/75 Bresciani <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61975CJ008>

Case Bouchereau, 30/77 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61977CJ0030>

Case 170-78 Commission v UK (Wine Excise Duties No.2) [1983] ECR 203. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61978CJ0170>

Case 18/87 Commission v Germany <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:61987CJ0018>

Case Charmasson C-48/74, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61974CJ0048>

Case 170/71 Chemical Farmaceutic/ DAF <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61979CJ0140>

Case Levy 24/68 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61968CJ0024>

Case Regina-Thomson, 7/78 Συλλογή 1978, 2247

Case Denkavit 251/78 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61978CJ0251>

Cassis de Dijon (120/78 Rewe-Zentral v Bundesmonopolverwaltung für Branntwein [1979] ECR 649 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61978CJ0120>

Case Oosthoek 286/81 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61981CJ0286>

Case Dior, C-337/95, <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-337/95>

Case , Gourmet International Products, C-405/98, I-1795 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61998CJ0405>

Case Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61969CJ0002>

Case Milche-Kontor, C-272/95, http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf?jsessionid=5FE00E7E59D322A2A51602DCB42ABB7C?docid=78871&text=&dir=&doclang=EL&part=1&occ=first&mode=DOC&pageIndex=0&cid=11093807

Case Ford against Spanish Government 170/88. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61988CJ0170>

Case Commission v Luxemburg ΔΕΚ 14.12.1962. Επιτροπή κατά Λουξεμβούργου, Curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=134378&doclang=EL

Case Donckerwolcke 41/76 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:61976CJ0041>

Case 53/80 Officier van Justitie κατά Koninklijke Kaasfabriek Eyssen B.V. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A61980CJ0053>

C-485/93, Συλλογή 1995 I-2655, σχετικά με το φορολογικό καθεστώς Δωδεκανήσου <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A61993CJ0485>

Wet Beperking Cadeaustelsel 1977 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:61981CC0286&from=EN>

Case υπόθεση 41/74, VAN DUYN, ECR 1974, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:61974CJ0041>